

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

SZENTPÉTERÚRI MAZSOLA ÓVODA-BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

2018

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	5
1. AZ INTÉZMÉNY ALAPADATAI	6
2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	7
3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI	8
3.1. A működési környezet bemutatása	8
3.2. Problémák, szükségletek	9
4. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, ALAPELVEI, FELADATAI	10
4.1. Mini bölcsődei nevelésünk-gondozásunk célja	10
4.2. Küldetésnyilatkozatunk	10
4.3. A bölcsődei nevelés alapelvei	11
4.3.1. <i>A család rendszerszemléletű megközelítése</i>	11
4.3.2. <i>A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása</i>	11
4.3.3. <i>A családi nevelés elsődleges tisztelete</i>	11
4.3.4. <i>A kisgyermeki személyiség tisztelete</i>	12
4.3.5. <i>A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe</i>	12
4.3.6. <i>A biztonság és a stabilitás megteremtése</i>	12
4.3.7. <i>Fokozatosság megvalósítása</i>	13
4.3.8. <i>Egyéni bánásmód érvényesítése</i>	13
4.3.9. <i>Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége</i>	13
4.3.10. <i>A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása</i>	13
4.4. A bölcsődei nevelés feladatai	14
4.4.1. <i>A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése</i>	14
4.4.2. <i>Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása</i>	14
4.4.3. <i>Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése</i>	17
4.4.4. <i>A megismerési folyamatok fejlődésének segítése</i>	19
4.5. Gondozási-nevelési feladataink sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén	19
5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI	21
5.1. Tanulás	21
5.2. Gondozás	22
5.3. Játék	25
5.4. Mozgás	30
5.5. Mondóka, ének	31
5.6. Vers, mese	32
5.7. Alkotó tevékenységek	36
5.8. Egyéb tevékenységek	37
6. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK	38

7. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE	40
8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI	40
8.1. Személyi feltételek – „Saját kisgyermeknevelő” – rendszer	40
8.2. Tárgyi feltételek	41
8.2.1. <i>Az épület jellemzői</i>	41
8.2.2. <i>A bölcsőde kialakítása</i>	42
8.2.3. <i>Mini bölcsődénk tárgyi adottságai, feltételei</i>	43
8.2.4. <i>A helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai</i>	43
8.2.5. <i>A mini bölcsőde játszóudvara</i>	44
8.3. Gyermekcsoport szervezése	44
8.4. Napirend	45
9. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI	47
9.1. Szakmai álláspontunk a bölcsőde-család kapcsolatában	47
9.2. A családlátogatás	48
9.3. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	49
9.4. Napi kapcsolattartás	50
9.5. Egyéni beszélgetés	51
9.6. A szülőcsoportos beszélgetések	52
9.7. Szülői értekezlet	52
9.8. Szervezett közös programok	53
9.9. A bölcsődei ellátás alatti, valamint a szolgáltatásról szóló indirekt kapcsolattartási/tájékoztatói formák	53
10. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE	54
10.1. Bölcsődénk kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül	54
10.2. Mini bölcsődénk és az óvoda kapcsolata	54
10.3. Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel	54
11. A MINI BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBE VÉTELÉNEK MÓDJA	55
11.1. A felvétel rendje	56
11.2. Étkezési térítési díj	58
11.3. A bölcsődei ellátás megszűnése	58
12. SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ	58
12.1. A kisgyermeknevelő által vezetett kötelező dokumentumok és azok tartalmi jellemzői	59
13. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI	62
13.1. Képzés, továbbképzés	62
13.2. Önképzés	63
13.3. A minőség biztosítása mini bölcsődénkben	63

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

14. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	64
15. ZÁRSZÓ	66
16. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	67
1. sz. melléklet: MINI BÖLCSŐDÉNK HÁZIRENDJE	68
2. sz. melléklet: MEGÁLLAPODÁS	79

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

ELŐSZÓ

Magyarországon az első bölcsődét 1852. április 21-én Forrayné Brunszvik Júlia alapította, s ezzel elindította a csecsemő és kiskorú gyermekek közösségi nevelését. Felismerte, hogy felkészült szakemberek (a kisgyermeknevelők, régen gondozónők) segítségével, igen hatékonyan tudják a gyermekek szocializálását és nevelését végezni. Ez a szemlélet fokozatosan tért hódított az országban, s néhány emberöltő alatt széleskörű intézményi hálózattá növekedett.

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményben, szolgáltatásban folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományával, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel.

Az Alapprogram fejezetei valamennyi bölcsődei ellátásra vonatkoznak, az egyes ellátási formák sajátosságainak figyelembevételével.

A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybe vevők szükségletei és az intézményi adottságok alapján a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak helyi szakmai programot kell készíteni, amelynek meg kell felelni az Alapprogramban foglaltaknak.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

Fenti irányelvek érvényesülése mellett került kidolgozásra a Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Programja.

Mini bölcsődénk valamennyi dolgozója a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai értékeinek elkötelezettje és tisztelője.

Programunkban hittel és tudatosan törekszünk az esélyteremtésre, a negatív hatások mérséklésére, a pozitív hatások felerősítésére, a hátrányok csökkentésére.

A programunkban foglaltak megvalósítása során biztosítjuk, hogy az általunk gondozott-nevelt kisgyermek a mindennapjaikat szeretetteljes, nyugodt légkörben éljék.

A kisgyermekkorai nevelés tekintetében nekünk még nincs múltunk. Csak jelenünk és jövőnk van.

Küldetésünk, hogy: a magyar bölcsődeügy kiválóságainak példájából (is) töltekezve türelemmel és szeretettel gondozzuk, neveljük a jelen gyermekeit, a bennük rejlő jövőt, jövőnket – a magyar jövőndőt.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

1. AZ INTÉZMÉNY ALAPADATAI

Az intézmény neve: Szentpéterúri Mazsola Óvoda - Bölcsőde

Címe: 8762 Szentpéterúr, Dózsa György utca 3.

Az intézmény típusa: Többcélú óvoda-bölcsőde

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy, az intézményt az intézményvezető képviseli, és az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogkört gyakorolja.

Az intézmény gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Az intézmény elsősorban szakmai célú költségvetési keretekkel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. Az intézmény pénzügyi-gazdasági feladatait a Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Az intézmény működési területe: Óvodai nevelés és a mini bölcsődei nevelés-gondozás tekintetében Szentpéterúr község közigazgatási területe.

Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig 7⁰⁰ - 17⁰⁰ óráig

Csoportszám: óvodában: 2 csoport
mini bölcsődében: 1 csoport

Férőhelyszám: óvodában: 55 fő
mini bölcsődében: 7 fő

Intézményvezető: Horváthné Szigligeti Adél

Bölcsőde szakmai vezető: Pintér Katalin

Telefon: 06-92/568-062

E-mail: sztpurovi@profinter.hu

Honlap: www.szentpeteruriovi.hupont.hu

Fenntartó neve: Szentpéterúr Községi Önkormányzat

Címe: 8762 Szentpéterúr, Petőfi Sándor utca 1.

Képviselője: Lakatos István polgármester

Telefon: 06-92/568-017

E-mail: onk.szentpeterur@gmail.com

Irányító és felügyeleti szerv: Szentpéterúr Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Szakmai program készítőjének neve: Horváthné Szigligeti Adél

A szakmai program érvényességi ideje: a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, határozatlan időre.

Felülvizsgálata: jogszabályváltozásnak megfelelően

A szakmai program készítésének dátuma: 2018. május 15.

2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 6/2016. (III.24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosításáról
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 259/2002. (XII.18.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezéséről
- 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 369/2013. (X.24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 415/2015. (XII.23.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

Szakmai irányelvek:

- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai – Budapest 2012.
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (2008)
- Péter Anita (2012): Egészségfejlesztés a bölcsődében
- Játék a bölcsődében (Módszertani levél)

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. A működési környezet bemutatása

Szentpéterúr Zala megye keleti részén, a Balaton felé eső oldalon fekszik. A Zalai-dombságot a Principális csatorna és az Alsó-Zala észak-déli irányú völgyeivel felszabdálja, közrefogva a kisebb egységet, a Zalaapáti hátat, melynek dombjai között található a település. A falutól északra a 76-os út, délre a 75-ös út halad, innét közelíthető meg Pacsa felől Szentpéterúr.

Szentpéterúr község a Pacsai Kistérség területén helyezkedik el. A település a 2015/2015. (IV.23.) Korm. rendelet besorolása szerint társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett településnek minősül, továbbá e rendelet szerint jelentős munkanélküliséggel sújtott község.

A munkaerőpiacon való elhelyezkedést megnehezíti az a tény, hogy a település lakosságának 40%-a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű roma származású, többségében alacsony iskolai végzettséggel. Kiváltképp a nők esetében jellemző, s ebből adódik, hogy nagy részük háztartásbeli, a családok jelentős része szociális segélyekből, foglalkoztatást helyettesítő támogatásból, álláskeresési támogatásból él.

Jellemző a településen a „megélhetési szülés”, ezekben az esetekben gyakori, hogy a gyermekek után járó szociális juttatások jelentik az egyetlen jövedelemforrást.

Összességében megállapítható, hogy a településen élő családok, gyermekek nagy része egzisztenciálisan és mentálisan is nehéz helyzetben él, nélkülözni kénytelen mindazon javakat, amelyek a jólét fogalmába tartoznak.

A rossz szociokulturális háttérű családokban jellemző a fizikai, intellektuális, érzelmi elhanyagolás, a társadalmi normákkal szöges ellentétben álló magatartás, életvitelük negatív példával szolgál a gyermekeknek.

Ezek a gyermekek tele vannak indulatokkal, feszültséggel. A számukra fel nem dolgozható történések deviáns, erőszakos megnyilvánulásokat eredményeznek, melyek a közösségre nézve romboló hatással vannak, s nehezítik az óvodai, iskolai nevelőmunka sikerességét.

A településen az önkormányzati fenntartású óvoda két csoportban látja el a 3-6 éves korú gyermekek nevelését. Kötelező felvételt biztosító körzete Szentpéterúr község. Az óvoda a mindennapok nevelőmunkájában nagy hangsúlyt fektet az esélyteremtésre, a hátrányok kompenzálására, az inkluzív nevelés a gyakorlatban követhető és megtapasztalható.

A KLIK által fenntartott Általános Iskola nyolc osztályos, az ide járó gyermekek kizárólag roma származásúak. Az óvodát követően jelentős a más településre beiratott gyermekek száma, a szegregáció egy sajátos, önmagát generáló folyamat eredménye.

3.2. Problémák, szükségletek

A településen nincs hagyománya a bölcsődei szolgáltatásnak.

Az alapellátás szükségessége az utóbbi egy-két évben merült fel.

Egyrészt: az évek során folyamatosan emelkedő tendenciát mutat a 0-2 éves korú gyermekek száma, s a negyven fő feletti létszám önmagában is feladatellátási kötelezettséget jelent a községi önkormányzat számára.

Másrészt: statisztikailag kimutatható, hogy egyre több azoknak a fiatalok nőnek a száma, akik általános iskolai tanulmányaikat megszakítva gyermeket vállalnak, s ezzel beláthatatlan időre vagy akár véglegesen is letesznek arról, hogy szakmát szerezzenek.

Mindezekon túl: óvodai nevelőmunkánk során egyre inkább azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek többsége hat éves korára nem éri el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet. Ezeknek a gyermekeknek a további egy év óvodában történő nevelése több szempontból sem szerencsés:

- egyrészt a hat éven túl itt maradó gyermekek együttnevelése fiatalabb társaikkal gyakorta problémát okoz, mivel egyre pontosabban reprodukálják a családból hozott helytelen mintákat,
- az iskola is kapacitáshiánnyal küzd, mivel kevesebb gyermek kezdheti meg az első osztályt, s ez az osztályok összevonásával járhat,
- reális a veszély, hogy a tankötelezettségi korhatár leszállításával az amúgy is később iskolába lépő gyermekek egy része nem fejezi be az általános iskolát.

A megoldást a gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítésében látjuk.

- Mivel a korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, a bölcsődei neveléssel kívánjuk biztosítani annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával a bölcsődei nevelés segítené önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.
- A bölcsődei nevelésből óvodai nevelésbe átkerült gyermekek esetében az alapvető kultúrhygiénés szokások már automatizálódnának, megkönnyítve ezzel az egyéb nevelési folyamatokat.
- Az együttélés szabályainak elfogadásával, a világos elvárások és határok megfogalmazásával a gyermekek későbbi szocializációját is megkönnyítenénk.
- Az óvodába került gyermekek esetében hiányterületként jelentkezik beszédképességük fejlettsége, kommunikációs megnyilvánulásuk elmaradást mutatnak. A bölcsőde az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosításával, a támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciókkal segítené ennek a személyiség területnek a fejlődését is.

Mit remélünk a bölcsődei ellátás bevezetésével?

- az önkormányzat eleget tenne feladatellátási kötelezettségének,
- csökkennek a hozzáférhetőség területi különbségei, az egészséges környezet és a hatékony nevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtésével biztosítottá válik a minőségi szolgáltatásokhoz való – kirekesztés nélküli – hozzáférés,
- lehetővé válik a tanulmányaikat megszakító fiatal anyák továbbtanulása,
- hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, az anyák munkavállalási esélyeinek növeléséhez,
- megvalósul az arra rászoruló gyermekek minél korábbi életszakaszban történő megsegítése,
- minőségi változást mérhetünk az óvodába kerülő gyermekek kultúrhygiénés szokásainak és beszédképességének fejlettsége terén.

4. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, ALAPELVEI, FELADATAI

4.1. Mini bölcsődei nevelésünk-gondozásunk célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára - a családi nevelést segítve – napközbeni ellátás keretében a gyermek egészséges, harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése, testi-, szellemi-, érzelmi-, szociális fejlődésének támogatása. Tesszük mindezt:

- a gyermek fizikai, érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével,
- feltétel nélküli szeretettel és elfogadással,
- a gyermek nemzeti/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával,
- identitásának erősítésével,
- kompetenciáinak figyelembe vételével,
- tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával,
- viselkedési minták nyújtásával.

Az esélyteremtés, a társadalmi beilleszkedés segítése érdekében:

a) A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében törekvünk a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére irányul, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

b) A roma kisebbséghez tartozó gyermekek esetében – szokásaik, hagyományaik tiszteletben tartásával, kultúrájuk ápolásával – identitástudatuk alakulását támogatjuk.

c) A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében – minél fiatalabb életkortól kezdve – a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segítjük a rehabilitációt és rehabilitációt.

4.2. Küldetésnyilatkozatunk

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront vagy elmulaszt, később helyre hozni nem lehet. Ezekben az években eldőlt az ember sorsa jóformán egész életére.”

(Kodály Zoltán)

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek személyiségfejlődését tekintve az első három év, az első közösség meghatározó szerepet játszik. Ebben az életkorban a legsérülékenyebb, testileg, lelkileg erősen függ a felnőttől, ezért a vele foglalkozó felnőttek (kisgyermeknevelő, dajka) személyisége meghatározó.

Fontosnak tartjuk a biztonságérzetet nyújtó, érzelem gazdag környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

4.3. A bölcsődei nevelés alapelvei

4.3.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A mini bölcsődében folytatott nevelőmunkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a családok működésének megismerésére, megértésére. Lényeges, hogy komplex módon, a családjával egységben kezeljük a kisgyermeket. Mivel a családban jelen lévő interakciós mintákat a kisgyermek hűen visszatükrözi (játékában, viselkedésében stb.), ez információkkal szolgál számunkra a család erősségeit és gyengeségeit illetően. Ahhoz, hogy a családok életminőségének javítását támogatni tudjuk, az erősségeket kell hangsúlyoznunk, ezekből kell kiindulnunk. Ezáltal az elfogadottság érzését erősíthetjük irányunkban, s kapcsolatunk a családdal minőségi szintre emelődhet.

4.3.2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

Mindazon tevékenység, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározására és figyelembevételére irányul, a koragyermekkorai intervenció fogalomkörébe tartozik. A kisgyermeknevelő az, aki a gyermekkel történő folyamatos interakciója során felfigyelhet az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli elmaradásokra, megtorpanásokra. A felismerést követően halaszthatatlan feladata a probléma jelzése a család és az illetékes szakemberek felé. A gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása során fontos a szabályozottság, az interdiszciplináris csoportmunka. A gyermeket és a családot érintő aktivitások több ágazat feladat-ellátási körébe tartoznak (szakszolgálat, egészségügyi- és szociális ellátórendszer), így ki kell alakítani ezeknek a szektoroknak az egymáshoz hangolt, a szabályozás és a feladatmegosztás területén is komplementer működést eredményező, egységes szemléletű folyamatát.

4.3.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése elsődlegesen a család joga és kötelessége. Nevelőmunkánk során építünk a családokban folyó nevelés értékeire, hagyományaikra és szokásaikra tiszteletben tartva, azokat erősítve veszünk részt a gyermekek nevelésében. Tapintatosan, kellő módszertani körültekintéssel törekszünk – lehetőségeinkhez mérten – a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. A hatékony együttnevelés érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való partneri kapcsolat alakítását, mely a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást jelenti bölcsődénk életébe.

4.3.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, olyan fejlődő személyiség, aki a standard jellemzők mellett sajátos, csak rá jellemző egyéni szükségletekkel bír. Különleges védelem illeti meg a kisebb körű kompetenciáiból fakadó nagyobb segítségigénye/ráutaltsága miatt.

Nevelő-gondozó munkánk értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

Nevelőmunkánknek nélkülözhetetlen eleme a másság elfogadtatása, mely az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint a fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására irányul.

4.3.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

Mini bölcsődénk nevelési kultúrájában kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a felnőtt és a kisgyermek kölcsönös tiszteleten alapuló, partneri kapcsolatának, mely a gyermekek kezdeményezésére, önálló aktivitására épít, egyéni képességeiket és kompetenciáikat tiszteletben tartva.

A bölcsődés korú kisgyermek szükségletei kielégítését és képességeit tekintve még jelentős mértékben kiszolgáltatott, ebből adódóan meghatározó a vele foglalkozó kisgyermeknevelő és dajka szerepe, akik személyiségükön keresztül hatnak a gyermekekre és családjára.

Munkatársaink attitűdjét tapintat, kivárási és gyengéd odafordulás jellemzi, gesztusaik türelmesek, mozdulataik finomak, hiszen tudják, hogy a kisgyermek önmagáról kialakított képét, önbecsülését meghatározza, ahogyan őt látják, ahogyan gondoskodnak róla. Célunk, hogy a gyermek a szülőtől távol töltött időben is jól érezze magát, önálló, derűs és kreatív személyiségének fejlődését támogassuk.

Hisszük, hogy a gyermek a felnőtt szeretetteljes gondoskodását érezve képes a saját ritmusában, a saját próbálkozásain keresztül fejlődni, a világot megismerni.

A gyermekekre, mint autonóm személyiségre tekintünk, megismerni kívánjuk a gyermeket, hogy ami benne rejlik, azt tudja kibontakoztatni. Azt figyeljük, mire is van szüksége a kicsinek, mik az igényei, mi jó neki. Különleges szerepet tulajdonítunk a gondozásnak, hisz a szükségletekről való gondoskodás közben, e valódi kétszemélyes kapcsolatban jól alakítható a gyermek-felnőtt viszony.

Tudjuk, a bölcsődei életben szükség van arra, hogy a gyermek az anya távollétében biztonságban érezze magát, bizalmat érezzen egy másik felnőtt iránt, ezért fizikai és érzelmi biztonságot nyújtunk, mindezzel biztosítva a kisgyermek számára a biztonságos kötődés lehetőségét.

Feladataink magas szintű ellátása érdekében fontosnak tartjuk szakmai tudásunk szinten tartását, folyamatos gyarapítását, szakmai kompetenciáink fejlesztését.

4.3.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

Az adaptációs időszak, vagyis a kisgyermek egyéni igényeitől függő, bölcsődébe történő beszoktatása nem más, mint a kisgyermek elvesztett biztonságérzetének újrateremtése.

Érzelmi biztonságának erősítése érdekében felkínáljuk és szorgalmazzuk a szülővel történő fokozatos beszoktatás lehetőségét, hisz a szülő jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A gyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezete elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést, csökkenti a szülőtől való elválás negatív élményét.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Biztosítjuk a személyi és tárgyi környezet állandóságát, a bölcsődébe kerüléstől kezdve az óvodába kerülésig ugyanaz a kisgyermeknevelő van jelen a kicsi életében, és – egy csoportos mini bölcsőde lévén - ugyanazon csoportban élheti mindennapjait.

Mindezek növelik érzelmi biztonságát, alapul szolgálnak tájékozódásához, a jó szokások kialakulásához.

A stabilitást, a kiszámíthatóságot a napirend folyamatosságával, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődésekkel segítjük.

Magától értetődően védelmet nyújtunk a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájával szemben.

4.3.7. Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell a fokozatosságnak. A kisgyermek alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását is segítjük, ha fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermeket az új helyzetekhez. Ez az elv érvényesül az anyával történő beszoktatás során is.

4.3.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása, a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kisgyermek kompetenciáinak elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, valamint a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését.

Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődei csoportunkba járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől; ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

Elfogadjuk, tiszteletben tartjuk a gyermekek vallási, etnikai, kulturális hovatartozását, lehetőség szerint támogatjuk identitástudatuk alakulását és fejlődését, segítjük a saját és más kultúra, valamint a hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

4.3.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozás során a kisgyermek fiziológiás szükségleteinek kielégítése történik. Ezekben a helyzetekben a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciója rendkívül bensőséges, intim.

A gondozással kapcsolatos teendők ellátása egyben a nevelési feladatok egyik kiemelt színtere is, hiszen hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, és megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

Gondozó munkánk elválaszthatatlan egységet alkot a neveléssel, ám a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódnak csupán az említett helyzetekre.

4.3.10. A gyermeki kompetenciaképzés támogatása

Mivel a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák a korai életévekben alapozódnak meg, kiemelt fontosságúnak tartjuk támogatásukat bölcsődei nevelőmunkánkban.

Ennek érdekében a játék, a gondozási helyzetek és egyéb tevékenységek során biztosítjuk a lehetőséget arra, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jussanak a gyermekek,

hogy átélhessék a spontán tanulás örömét, elősegítve bennük a világ megismerése vágyának megerősödését. Önálló kezdeményezéseiket kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel segítjük, így teremtjük meg az alapjait az egész életen át tartó tanulás igényének.

4.4. A bölcsődei nevelés feladatai

Feladataink meghatározásakor **alapvető**, hogy minden gyermek egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek, érési folyamatának megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon.

4.4.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Mini bölcsődénk az első gyermekintézmény, mellyel a kisgyermekes családok kapcsolatba kerülnek. Ez a tény fokozott felelősséget ró ránk, hisz a családi és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelő közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődésének. A konstruktivitáson, kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló partnerség mindkét fél részéről együttműködést kíván. Kezdeményeznünk nekünk kell, hisz a szülőtől kaphatjuk meg azokat az információkat, melyek a gyermeke megismerését segítik. Ő tudja közvetíteni a kicsi szokásait, igényeit, szükségleteit, s ezzel nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy személyre szóló, egyéni bánásmódot alkalmazhassunk a gyermekével történő nevelés során.

A kisgyermeknevelőnek, mint szakembernek, feladata a gyermekek nevelésén túl, a szülői kompetenciák fejlesztése is. A kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteit, az alkalmazható módszereket meg kell, hogy ossza a szülővel, támogatva ezzel kisgyermekének otthoni nevelését. A szülő részéről a nyitottságot, a befogadókészséget a család erősségeinek hangsúlyozásával, a pozitívumok kiemelésével érhetjük el.

4.4.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Ezen feladat megvalósítása során célunk:

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása,
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.

A kisgyermekek egészségvédelme, egészségnevelése magában foglalja a környezethez való alkalmazkodásuk és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítségét.

Testi-lelki harmóniájuk kialakulását és megőrzését támogatja a jól szervezett, életkorukhoz, egyéni fejlettségi szintjükhöz és az évszakhoz igazodó napirend, melyben az étkezés, a mosakodás, az öltözködés, az alvás, a szobatisztaságra nevelés, a pihenés, a levegőzés, a játék és a mozgás váltakozása adja meg a ritmusát a gyermekek bölcsődei életének.

A településen élő, bölcsődés korú gyermekek szociokulturális háttérét ismerve, prioritást élvez nevelőmunkánkban az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozásával kapcsolatos tevékenységekre különös gondot fordítunk.

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az **étkezés**.

Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással, valamint az, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Mini bölcsődés gyermekeink étkeztetéséről saját konyhánk gondoskodik.
A kijelölt úton, zárt tároló edényekben érkezik a tálaló konyhába az étel.

Az étlap összeállításánál - melyet az élelmezésvezető és a kisgyermeknevelő közösen készít – a vonatkozó jogszabály, valamint az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesülését tartjuk szem előtt. **Fontos, hogy az ételek:**

- összetételükben kielégítsék a gyermekek energia- és tápanyagigényét,
- tartalmazzák a korszerű táplálkozás alkotóelemeit,
- megfelelő konyhatechnikai eljárással készüljenek,
- az ételmiszer-higiéniai követelményeknek megfeleljenek,
- változatosak, idényszerűek legyenek,
- élvezeti értékkel bírjanak (íz, küllem).

Mini bölcsődénkben napi négyszeri étkezést biztosítunk a gyermekeknek. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség, és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten négyszer szerepel főzelék, egyszer leves, túrós, vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna.

Az étkezéseknél tiszteletben tartjuk a gyermekek ízlését és étvágyát. Nem erőltetjük rá a kisgyermekre az általa nem kedvelt ételt és csak annyit kell fogyasztania az ételből, amennyit kíván.

Az étkezések alatt nyugodt körülményeket teremtünk, és tág teret biztosítunk a gyermekek önállósodási törekvéseinek. Szükségleteiknek megfelelő mértékben kínáljuk fel segítségünket. A beszoktatási idő alatt a szülők is lehetőséget kapnak az ételek kóstolására.

A speciális étkezést igénylő gyermekeknek az intézmény saját diétás szakácsa készíti az ételt.

Kultúrhygiénés szokások alakítása az étkezéssel kapcsolatban:

- étkezések előtt és után kézmosás,
- evőeszközök helyes használatával ismerkedés (egyéni igénytől függően kanál, villa),
- papírszalvéta használata,
- étkezések közbeni nyugodt magatartás,
- illemszabályokkal ismerkedés („Jó étvágyat!” – „Egészségedre!” – „Kérem!” – „Köszönöm!”)

A kultúrhygiénés szokások alakítása egyénre szabottan, sok sikerélményt nyújtva kell, hogy történjen. A kisgyermeknevelőnek a gyermekek egyéni adottságait és igényeit figyelembe véve, adekvát módon kell segíteni az önállósodás folyamatát.

A gyermek életében a táplálkozás, fejlődésének fontos kérdése, ami nemcsak testi fejlődését, hanem értelmi, érzelmi életét is befolyásolja. Fontos az étkezések milyensége, hogy pozitív vagy negatív tartalommal töltöttek-e.

Tudjuk, hogy milyen tápanyagokra van szüksége, és ezek milyen táplálékokban fordulnak elő. Tudjuk, hogy a gyermek ebben mit képes megemészteni tökéletesen, mennyi a kalóriaszükséglete, vagyis mit kell elfogyasztania ahhoz, hogy jól fejlődjön.

El kell érünk, hogy a fejlődéshez szükséges táplálékot szívesen fogyassza el, korának megfelelő módon és mennyiségben. Ez az előfeltétele annak, hogy szervezete jól megemésze, felhasználja az elfogyasztott ételt.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Fontos, hogy a gyermek a testi fejlődése szempontjából örömmel, szívesen, jó étvággal egyék.

Meg kell tanítanunk a gyermeket arra, hogy korának megfelelő módon fogyassza el a táplálékot. Időben meg kell tanítanunk szabályosan enni és inni. Az ételt megrágni és a helyes étkezési szokásokat kialakítani, hogy úgy egyék és viselkedjék az asztalnál, ahogyan ezt kortársai teszik és megközelítőleg úgy, ahogyan később felnőttkorban is enni fog, még ha nem is használja a teljes étkezési eszköztárat.

A szocializálódást segítjük, amikor bevonjuk a gyermekeket az étkezés előkészítésébe, a tálalásba, az asztal leszedésébe. Minél többet tevékenykednek a gyermekek, annál jobban alkalmazkodnak a rendhez, és egymást utánozva sajátítják el a helyes étkezési szokásokat.

Prevenció:

- vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- cukorfogyasztás mérséklése,
- rágásra nevelés,
- kínálással a víz fogyasztására ösztönzés,
- fogápolás egyéni igény figyelembe vételével: szájöblítés, fogkrém nélküli fogmosás, gyermekfogkrémmel végzett fogmosás-példaadással,
- szükség esetén speciális szakemberekkel együttműködés: gyermekfogszakorvos, dietetikus, gyermekorvos

A **fogápolás** a személyi higiénié fontos eleme. A kisgyermek fogainak romlását elsősorban az édességek túlzott fogyasztása, az intenzív rágás hiánya, a fogápolás mellőzése okozza.

Bölcsődénkben biztosítottak a tárgyi feltételek a rendszeres szájápoláshoz. Lehetősége van a kisgyermeknek több lépésben (ismerkedés, öblítés, fogkefe, fogkrém használata) tanulgatni, gyakorolni a fogápolást a reggeli elfogyasztása után. (A reggeli gondozáshoz kapcsolódva több időt tudunk szánni a tevékenységre.)

A fogmosás kellékei a gyermekek számára elérhető magasságban vannak, szakaszait következetesen és rendszeresen gyakoroljuk.

A személyi higiéniára való törekvés fontos eleme, hogy belső igénnyé váljon a **mosakodás**, a **kézmosás** és a **fésülködés** tevékenysége. A kisgyermeknevelő feladata, hogy tudatosítsa a gyermekben, milyen jó érzés tisztának lenni, mindezt azért, hogy a későbbiekben természetessé váljon a gyermek számára.

A testápoláshoz tartozik a **helyes orrfújás** és a papírzsebkendő használata is. Ezek elsajátításának üteme szintén egyénfüggő, és a kisgyermeknevelő részéről türelmet, sok-sok dicséretet és biztatást igényel. Fontos, hogy szakszerűen és kíméletesen végezzük, és megtanítsuk a gyermekeket arra, hogy észrevegyék és jelezzék nekünk, ha folyik az orruk. A nagyobb gyermekeknél - akik már önállóan törlik az orrukat – sem maradhat el a felügyelet, a kontroll, és természetesen az elismerés.

A természetes tényezőknek (levegő, napfény) nagy szerepük van a kisgyermek ellenálló képességének fokozásában. A **szabad levegőn való tartózkodás** nemcsak gyermekeink egészségéhez, edzettségéhez járul hozzá, felkelti érdeklődésüket, vidámbbá, boldogabbá, élénkebbé, mozgékonyabbá teszi őket. Edzi bőrüket, serkenti anyagcseréjüket, fokozza ellenálló képességüket, váltakozó, sokrétű ingerek keltik fel, tartják ébren a gyermek érdeklődését a külvilág iránt, tágítják látókörét, ismeretkörét. Így a levegőzés nemcsak a

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

gyermek testi fejlődésére hat előnyösen, hanem értelmi, érzelmi fejlődésére, kedélyére is. Ezáltal nyitottabbá válik és szocializációs beilleszkedése zökkenőmentesebbé.

Az évszakhoz, az időjárási viszonyokhoz, valamint a gyermekek életkorához igazodó, rugalmas napirenddel biztosítjuk a szabad levegőn való aktív tevékenységet (játékot, mozgást), és a pihenést.

Megfelelő ruházattal védjük a kisgyermeket az időjárás viszontagságaitól, a hőmérsékletváltozás káros hatásaitól. Fokozott figyelmet fordítunk nyáron a nap káros hatásainak kivédésére (árnyékolás, naptej használata, párapap, folyadékpótlás).

Az udvaron történő mozgás során alakítjuk a ruházatuk tisztasága iránti igényességüket is. Pozitív élményekkel segítjük őket, hogy szívesen vegyenek részt a vetkőzés-, öltözködés műveletében.

A **nagymozgások** gyakorlására nemcsak az udvaron és a csoportszobában teremtjük meg a lehetőséget, az aktív mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt tornaszobát is használjuk.

Mozgásigényük kielégítését szolgálják a csoportszobai és az udvari mozgásfejlesztő játékok, eszközök.

4.4.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A szocializáció a gyermek születésétől folyamatosan zajlik, és ennek során a családi és a családon kívüli nevelői hatások segítik a gyermeket abban, hogy önmagát kiteljesítve, egészséges fejlődésű emberré váljon. A hosszú út során a szülő, a kisgyermeknevelő, gyermek egymásba fonódó hatásai, érzelmi kapcsolatai bonyolult egységet alkotnak.

Legyen kedves, okos, tehetséges, kötelességtudó.....

Hatalmas teherterhelés a gyermeknek ezen elvárásoknak megfelelni.

Hiszen az igazi gyermekkel bajok vannak, néha szemtelen, lusta is, néha felesel, néha nem is olyan okos és nem olyan ügyes, ahogy azt a szülő elképzelte. A szülő és a gyermek kapcsolatának valódi tartalma és mélysége tulajdonképpen itt dől el. A várakozásoknak teljesen meg nem felelő gyermeket is vállalni kell érzelmileg, méghozzá örömmel és egyértelműen. Mert ez az érzelmi igenlés válhat csak azzá az alapvető erőforrássá, amely végigsegíti őt a fejlődés útján.

A bölcsődébe lépéssel az otthoni légkör óvó, puha melegét és szabadságát felváltja egy tágabb környezet, ahol a kisgyermeknek más felnőttek elvárásainak is meg kell felelnie, vele hasonló korú társaihoz alkalmazkodnia kell. Meg kell tanulnia élete korai szakaszában az első társadalmi környezetbe szociálisan beilleszkedni. Ez fokozott követelményeket állít a gyermek elé.

Az első három életévben a gondozási és nevelési munkát nem lehet egymástól elválasztani. Nevelési feladataink jelentős része a gondozási műveletekkel kapcsolatban valósul meg. A helyes gondozási és nevelőmunkánk elengedhetetlen feltétele a gyermek testi-lelki fejlődésének alapos ismerete. Csak a gyermek fejlődésén keresztül mérhetjük le munkánk eredményességét.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Éppen ezért nem egyszerűen megőrzői vagyunk a gyermeknek, hanem átgondolt, céltudatos nevelőmunkát végzünk. Tudatosan kell felkészítenünk a felnőtt életre, és olyan módon kell fejleszteni képességeit, hogy túleröltetés nélkül tudjon helyt állni a követelmények között és közben jól érezze magát. A gyermek fejlődése nem egyszerűen az ismeretek és viselkedésformák gyarapodásából áll.

Nagy jelentősége van annak, hogy miként alakulnak a kisgyermek érzelmi kötődései, amelyek a későbbi érzelmi és szociális élet alapját alkotják.

Az első három évben alapozódnak meg azok a funkciók, amelyekre a későbbi fejlődés ráépül, és amelynek során a gyermek végül is társadalmi lényé válik.

A kisgyermek szocializációjának elsődleges színtere a család, itt érik az első érzelmi hatások, itt tanulja meg az alapvető emberi értékeket.

A későbbiekben, úgynevezett másodlagos szocializációs tényezőként lépnek be a tágabb környezeti hatások, köztük a bölcsőde is. Itt a társas kapcsolatok megjelenésével, megtanulja a gyermek az együttélés szabályait, a helyét a csoportján belül, ami a későbbi életszakaszokban az identitástudat alapjait képezi.

Fontos, hogy a családi környezetet követően, az első találkozása a tágabb környezettel, egy meleg, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó színtér legyen.

Ennek a megteremtése a kisgyermeknevelő, és a gyermekkel kapcsolatba kerülő dajka kompetenciája.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése terén feladataink:

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban, „éles” helyzetekben az éntudat egészséges fejlődésének támogatása,
- a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőség teremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére, az énérvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A kisgyermeknevelő kommunikációjával szembeni elvárások:

- személyhez szóló, személyes jellegű (néven szólítás, „én-te” használata, én-közlések, visszatükrözés)
- elfogadást tükrözzön
- pozitív színezetű, őszinte, hiteles, bizalmat kifejező legyen
- életkornak, helyzetnek megfelelően

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- szívesen beszéljen, de kerülje a bőbeszédűséget
- nyugodt, békés beszédlevegőt teremtsen
- érintéssel, simogatással, testközelséggel is fejezze ki a gyermek felé elfogadását
- örömet, érdeklődést mutasson a gyermek felé
- érvényesítse az egyenlőséget (minden gyermekhez beszéljen a játék és a gondozás során)
- kerülje a hirtelen, váratlan közbeavatkozásokat
- felkészít a várható eseményekre
- beszéddel és játékkal is kapcsolatot kezdeményező
- az interakció folyamatos fenntartására törekszik
- szemkontaktust tart
- az odafigyelés, a meghallgatás és a beszéd között megtalálja a helyes arányt
- nem terheli túl a gyermeket
- érzékenyen reagál a gyermek reakcióira
- ismeretet bővít
- világos, egyértelmű szabályokat, normákat közvetít
- aktívan bevonja a gyermekeket a problémák, a konfliktusok megoldásába
- megerősíti a gyermek interakcióit, tevékenységét
- kifejezi bizalmát a gyermek felé
- kompetencia készítése pozitív
- követhető példát mutat
- beszédének formai jegyei, a hangerő, a ritmus, a dallam, a hangsúlyozás egyéni színezetű, természetes, a beszéd nyelvtani szerkezete a magyar nyelv szabályainak megfelelő

4.4.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- Úgy alakítjuk a kisgyermek környezetét, hogy a játékos felfedezésre és a cselekvéses tanulásra a lehetőségek adottak legyenek.
- A gyermekek érdeklődésének kialakulását, fennmaradását és erősödését, az érdeklődési kör bővülését – a tárgyi eszközökön túl – a tevékenységekben való aktív részvételünkkel támogatjuk.
- A gyermekek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységekre lehetőséget biztosítunk.
- Közös tevékenységeink a kicsik igényeihez igazodnak, ezek során viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.
- Támogatjuk az önálló aktivitást (próbálkozást) és a kreativitást.
- Bátorító, ösztönző nevelői magatartással segítjük önálló véleményalkotásukat, a döntésre, a választásra való képessé válásukat.
- Egyéni igényeikhez alkalmazkodva ismereteket nyújtunk, segítjük a tájékozódásukat, tapasztalataik és élményeik feldolgozását.
- A kisgyermek tevékenységeit támogató-bátorító odafigyeléssel kísérjük, megerősítjük, az egyes helyzetekben megteremtjük az önkifejezés lehetőségeit.

4.5. Gondozási-nevelési feladataink sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén

A jogalkotó szándéka, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek minél korábban bekerüljenek a napközbeni ellátásba, függetlenül attól, hogy a korai fejlesztést a bölcsődében biztosítják számukra - szakértői vélemény alapján - avagy nem.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

Célunk, hogy, harmonikus, nyugodt, biztonságot adó bölcsődei környezetben:

- váljon természetessé a gyermekek közti különbözőségek elfogadása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésük elősegítése,
- javuljon a gyermekek életminősége, könnyebbé váljon a későbbiek folyamán a társadalomba való beilleszkedésük.

Mini bölcsődénk csoportjában az ép gyermekekkel integráltan neveljük-gondozzuk a speciális szükséglettel bíró gyermekeket.

A megfelelő napközbeni ellátás biztosítása mellett, a korai fejlesztést és gondozást a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusa végzi.

Az egyénre szabott rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységekhez – szükség esetén - külön fejlesztő szoba áll rendelkezésre, amelyben megtalálhatók az alapvető fejlesztő eszközök (egész alakos tükör, nagy-, és finommozgást fejlesztő, valamint hallás- és ritmusfejlesztő eszközök).

A **szakember feladata**, hogy – a gyermekkel való foglalkozáson túl – a kisgyermeknevelőnek és a szülőknek is megtanítsa azokat az elemeket, amelyek a gondozási, nevelési folyamatba beágyazhatók.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Jelzés a szülő, a szolgáltató felé, ha a gyermek fejlődését nem megfelelőnek ítéli meg.
- A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek ellátását a gyermek speciális igényeinek figyelembevételével végezze (a gyermek szokásait, speciális igényeit megismerje, gondozásának, nevelésének sajátosságait megtanulja a szülőtől, valamint a gyermek fejlesztését végző gyógypedagógustól).
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségben.
- Legyen birtokában az együttneveléshez szükséges kompetenciáknak (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség...)
- A fogyatékoság típusától és mértékétől függetlenül elősegítse a minél sokrétűbb mozgásos tapasztalatszerzés lehetőségét, az önkiszolgálás, az önállóság mértékének növekedését, a megfelelő motiváció fenntartását. Ki kell használnia a természetes élethelyzetek adta lehetőségeket (játék, étkezés, tisztálkodás stb.)
- Gondozó-, nevelő munkája során kiemelt hangsúlyt kapjon az egyéni bánásmód, a differenciálás, az adott gyermek sajátosságaihoz és igényeihez leginkább illeszkedő saját út megtalálása.
- Az inkluzív nevelés lehetőségének mérlegelése szempontjából fontos mutató - a gyermekcsoport és az adott gyermek egymásra való hatása – megfigyelése, elemzése, értékelése.
- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében kapcsolattartás, együttműködés mindazon szervezetekkel, személyekkel, akik/amelyek a gyermek fejlesztésének folyamatában részt vesznek.

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek test-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is.

Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, a kisgyermek számára minden helyzetben meg kell teremtenünk a lehetőséget, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével. Fejlődése, szocializációja akkor lesz optimális, teljes, ha eközben viselkedési mintát és segítséget kap a környezetében lévő felnőttektől.

Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermek bölcsődei élete:

- élvezetes,
- részvételre motiváló és kielégítő,
- jórészt tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő,
- tanulási élményeket biztosító,
- társas közegben zajló,
- interakciót ösztönző

legyen.

Biztosítjuk a gyermekek számára, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése, és a faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek tiszteletének alakítása.

5.1. Tanulás

A kisgyermek bölcsődei életében a „tanulás” fogalmával kapcsolatban valljuk:

- A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak nincs helye a kisgyermek életében.
- A kisgyermek tanulását a lehető legtágabban értelmezzük.
- Minden olyan folyamatot tanulásnak tekintünk, amely során tapasztalatot, információt szerez a gyermek, és ez tartós változást idéz elő viselkedésében, gondolkodásában, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét.
- A tanulás tevékenységekbe ágyazottan történik, mely tevékenységek a kisgyermek életkori és egyéni sajátosságainak, belső érésének függvényei.
- A tanulás legfontosabb irányítója a kisgyermek személyes kíváncsisága, érdeklődése.
- **A kisgyermekkor tanulás szinterei** a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.
- **A tanulás formái:** az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, hisz kevésbé építhetünk arra a belső motivációra, amely az ép gyermekeknél természetesen jelentkezik a fejlődés során. Ebből következik, hogy ezekben az esetekben a kisgyermeknevelőnek direkter módon kell részt venni, mint az egészséges gyermeknél.
- A kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme a beszéd.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- Fontosnak tartjuk a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciókat, melyek a kommunikatív képességek fejlődésének feltételei.
- A nem magyar anyanyelvű gyermekek nyelvi szükségleteit figyelembe kell venni.

5.2. Gondozás

- Bölcsődénkben a gondozás bensőséges interakciós helyzet a gyermek és a kisgyermeknevelő között.
- Elsődleges célja a kisgyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése, valamint a helyes szokások alakítása és az önállósodás folyamatának segítése.
- A gondozás minősége meghatározó a gyermek közérzetére, a gyermek felnőtthez való viszonyára nézve, ezért a gondozási műveleteket úgy végezzük, hogy a gyermeknek örömforrást jelentsen, ne legyen kényszeres, erőltetett.
- A kisgyermek személyes és szociális kompetenciái fejlődése érdekében teret adunk aktivitásának a gondozási helyzetekben, hagyjuk próbálkozni, úgy, hogy közben érezze figyelmünket, biztatásunkat, támogató segítségünket.
- Együttműködési kedvének növelése érdekében sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, a sikertelenségért nem jár elmarasztalás.
- Nincs teljesítményelvárás ezen a területen sem!
- Fontosnak tartjuk, hogy elegendő idő álljon a gyermek rendelkezésére, mivel az egyes mozzanatok elsajátítása gyakorlást igényel.
- Önellfogadását, személyiségének egészséges alakulását kommunikációnk pozitív érzelmi töltetével, tapintatos bánásmóddal, elfogadást kifejező verbális és nonverbális kommunikációnkkal segítjük.
- A szülők a beszoktatás alatt, majd ezt követően is megfigyelhetik a gondozást, és összevethetik az otthoni módszereikkel.

A gondozás szervezése

Egy csoportos mini bölcsődéről lévén szó, a gondozási tevékenységeket mindig ugyanaz a kisgyermeknevelő és dajka végzi.

A fürdőszobában lehetőség szerint egy felnőtt és legfeljebb két kisgyermek tartózkodik.

A gondozásokat úgy szervezzük, hogy elegendő idő jusson a kisgyermek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív együttműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

A beszoktatás ideje alatt van lehetőségünk arra, hogy összevessük az otthonról hozott szokásokat, módszereket és a bölcsődei gondozást a szülőkkel. Fontos, hogy a gyermek igényeit, érettségét figyelembe véve igazodjunk egymáshoz, s a gyermeknek ne okozzon traumát a bölcsődei élet a gondozások terén sem.

Gondozási műveletek – pelenkázás, bili-, WC-használat

A gyermekek pelenkázásához egyszer használatos pelenkát használunk. A textilpelenkát elsősorban a pelenkázó asztalok leterítésére és a gyermekek lemosásakor használjuk.

A pelenkát naponta többször cseréljük: reggelente szükség szerint, ebéd előtt és alvás után minden pelenkás gyermeket tisztába teszünk. A székletes pelenkát azonnal kicseréljük.

A gyermek igényei és fejlettsége szerint a pelenkacserét a pelenkázó asztalon fektetve vagy állva végezzük. Előfordul ugyanis, hogy a gyermek nem szeret a pelenkázó asztalra feküdni. Nem érzi biztonságban magát, kényelmetlen neki a helyzet. Az állva pelenkázásnál az is

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

előny, hogy a gyermek látja, mi történik vele, be tud kapcsolódni a műveletbe: fogja a ruháját, terpeszti a lábát stb. Így kevésbé van kiszolgáltatva, mint fekvő helyzetben.

Csak az enyhén nedves gyermeknél használunk törülköződőt az alsó test törülésére. A vizeletes és székletes gyermeknél a folyóvízes lemosást alkalmazzuk, hisz ez tisztább, és kellemesebb komfortérzést ad. A lemosás alatt lehetőséget biztosítunk a vízzel való ismerkedésre, és az együttműködésre. Ha a gyermek fél a víztől, olyan technikákat alkalmazunk, amely a víztől való félelmet, az esetleges rossz tapasztalatokat jó irányba befolyásolják. Mindig arra törekszünk, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, kellemes élménnyé váljon számára a vízzel való találkozás.

Az otthon bilit használó gyermekek a bölcsődében is használhatnak bilit, a gyermekvécét nem erőltetjük, mint lehetőséget felajánljuk, és kivárjuk, míg saját igényként jelentkezik. A WC-papír használatát a kisgyermeknevelő segíti, tekintettel a gyermek anatómiai arányaira, biológiai érettségére. A kislányok esetében az előlről hátrafelé irányuló törlést alkalmazzuk, higiénés okok miatt. A fiúk pisilés utáni WC-papír használatával kapcsolatosan figyelembe vesszük a szülők szokásalakítását. Ha a kisfiú ezt a szokást hozta otthonról, akkor nálunk is így gyakorolhatja.

A székletes gyermek törlése minden esetben a felnőtt feladata.

A szobatisztaság kialakulását nem sűrgetjük, tiszteletben tartjuk az egyéni érési tempót. Az idegrendszeri, pszichoszomatikus fejlettség, együttműködési készség alapján minden gyermek szobatiszta lesz.

Gondozási műveletek – kézmosás, fésülködés

Testünk tisztasága nem csak elégedettséget és jó érzést ad, hanem a betegségek megelőzésében is alapvető szerepe van. Az elemi tisztasági szokások kialakítását már kisgyermek korban el kell kezdeni.

A bölcsődébe érkezéskor a gyermekek a szülők felügyelete mellett használják a WC-t, majd kezet mosnak.

Játék, egyéb tevékenység folyamán, ha a gyermekek keze elszennyeződik, kezet mosunk.

Arcot akkor mosunk, ha maszatos.

Mindig kezet mosatunk pelenkacsere és a WC-használat után.

A mini szappant tartjuk jónak, vagy négy részre vágjuk a babaszappant. A szappannal történő kézmosás, a szappan fogása, markolása, forgatása, elengedése, a habosítás, az öblítés élményekkel teli tapasztalatszerzés, amely segíti a finommotorika fejlődését is.

A kézmosást követően minden kisgyermek a saját, jelével ellátott törölközőjét használja, erre higiénés okok miatt ügyelünk.

A gondozási műveletekhez hozzátartozik a fésülködés is. A tükör nagyon fontos eszköze a testséma alakításának, a saját test megismerésének.

Fésülködéskor nem cél és nem elvárás a szép frizura készítése. Az „elől”, „oldalt”, „hátral” való fésülés fontos tapasztalat a tájékozódás, a térérzékelés fejlődéséhez, saját mozdulataik megismeréséhez.

A gyermek utánzás alapján tanul. Így a kézmosás, arcmosás, és törölközés gyakorlásánál a szóbeli segítség mellett fontos a felnőtt személyes, közvetlen példaadása. Ha helyes technikával, együtt mosunk kezet a gyermekkel, ha mutatjuk a szappan használatát, a

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

kéztörlés mozdulatait, akkor a gyermek, figyelve a mozdulatokat, utánozza, és könnyen elsajátítja.

A fürdőszobai gondozás során a legfontosabb nevelési módszernek a tevékenységre ösztönző, megerősítő dicséreteket tartjuk.

Gondozási műveletek – szájápolás, fogmosás

A szájápolás és a fogmosás igényének kialakítását nagyon fontosnak tartjuk. Az óvodás gyermekekkel kapcsolatos tapasztalataink azt mutatják, hogy ez az egyik nagy hiányterülete a családi nevelésnek, s a szülők maguk sem példaadók ezen a téren.

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően a reggeli gondozás idején kerül sor a szájbölgögetésre, a fogmosásra.

A gyermekek saját, jellel ellátott poharat és fogkefét használnak.

Mutatjuk a helyes mozdulatokat, szorgalmazzuk a próbálkozást, pozitív megerősítéssel juttatjuk a gyermekeket sikerélményhez.

Gondozás – öltözködés

Az öltözködés is a gondozás része, akár a fürdőszobai gondozáskor, akár az udvarra való öltöztetéskor végezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruházata tiszta, ízléses, kényelmes legyen. Lábbelije egészséges, szellőző, tartsa a bokáját.

Lényeges, hogy elegendő időt hagyjunk a gyermek próbálkozásaihoz, a gyakorláshoz. Segítjük, figyelemmel kísérjük tevékenységüket, így elkerüljük, hogy a ruhát, cipőt helytelenül vegye fel, kényelmetlen legyen számára vagy elmenjen a kedve a további együttműködéstől.

A gombolást, fűzést játék közben is gyakorolhatják.

A bátorítás, a dicséret, az elismerés módszereivel juttatjuk őket sikerélményhez.

Az önálló gyermekek esetében feladatunk csak annyi, hogy ha szükséges, igazítunk a gyermek öltözködésén, ezáltal fejlesztve esztétikai érzéküket és igényességüket.

Gondozás – étkezés

Az egészséges életmódra nevelés része az egészséges táplálkozás, amelynek prioritását hangsúlyozzuk és valljuk a gondozó-nevelőmunkánkban.

A gyermekek táplálása – mint alapvető szükséglet kielégítése – az önálló, tiszta evés tanítása, a helyes étkezési, viselkedési szokások elsajátíttatása fontos része munkánkban.

Eredményünk, ha örömmel, jó étvágyal fogyasztják az ételt.

Az étkeztetési technikát alapul véve, a gyermekeket koruk és fejlettségük szerint ölben, asztalnál ülve egyenként, kettesével, majd önállóságuknál függően egy, ill. két asztalonként étkeztetjük.

A tálalókocsira a dajka készíti fel a gyermeklétszámnak megfelelően az eszközöket és az ételt. Az étel megérkezésekor a kisgyermeknevelő előkészíti a szobában lévő kellékeket, megkóstolja az ételt, hogy meggyőződjön fogyaszthatóságáról. A gyermekek ízlését ismerve ítéli meg, hogy megfelel-e az állaga, hőfoka, ízesítése.

A gyermekek játékterületéből érkeznek és ülnek le a helyükre. Személyre szólóan, az egyéni bánásmód elvét alkalmazva szolgálja ki őket a kisgyermeknevelő.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

A tanulás folyamatától függően ismertetjük, felsoroljuk az étkezés eszközeit. Megfelelő méretű lapostányért, mélytányért, kanalat, jól megfogható, stabil poharat és szalvétát adunk.

Fejlettségük és együttműködési szándékuk szerint bevonjuk őket a terítés folyamatába. Minden esetben megnevezzük az eléjük tett ételt, vizet öntünk, és jó étvágyat kívánunk.

A kisebbeknek a tálaló kocsinál merítjük az ételt, öntjük a pohárba a folyadékot.

A nagyobbaknál a gyermekasztalra helyezük a tálalóedényt, onnan merítjük az ételt. A gyermek látja és hallja, mit kap a tányérjába, és tudja jelezni igényét felénk.

A sütemény-, vagy gyümölcszeleket kínálótányéron középre helyezük, ahonnan minden kisgyermek önállóan vehet a saját tányérjába, és fogyaszthat étvágya szerint.

Eközben a kisgyermeknevelő az étkező gyermekek mellett helyezkedik el, hogy szükség esetén két kanalas módszerrel segíthessen az evésben.

Biztosítjuk az étkezések nyugodt légkörét, kínáljuk, evésre biztatjuk, jó szokásokra neveljük a gyermekeket.

A kísértetések alkalmával is hasonlóképpen gondoskodunk a gyermekekről. Reggeli-és uzsonnaidőben is esztétikus abrosszal leterített asztalnál ülnek a gyermekek. Kínálótányérban az asztal közepére tesszük a megkent kenyeret, vagy a péksüteményt, s a gyermekek önállóan vehetnek belőle.

Az új ízekhez fokozatosan szoktatjuk őket.

Gyümölcs mellé minden esetben vizet adunk.

Tízórára rostos gyümölcslevet, vagy gyümölcsöt, esetleg frissen facsart citromléből limonádét adunk.

Nyáron, a melegben többször kínálunk vizet a gyermekeknek.

A gyermekek egészséges táplálásával kapcsolatos szemléletünket megosztjuk a szülőkkel. A folyamatos együttműködéssel közös értéké válik gyermekeink korszerű táplálása, az egészséges fejlődésüknek megfelelő étrend biztosítása, ízlésük, étkezési kultúrájuk alakítása.

Gondozás – pihenés, alvás biztosítása

A gyermekek akkor vesznek részt szívesen a különböző gondozási műveletekben, akkor játszanak önfeledten, ha egészségük, közérzetük rendben van, és egyéni igény szerint lehetőséget nyújtunk pihenésre, alvásra. A napirendjüket ennek megfelelően állítjuk össze.

A csoportszoba berendezésénél ügyeltünk arra, hogy kis heverőkön, elbújásra alkalmas kuckókban legyen lehetősége az azt kívánó gyermeknek napközben is lepihenni.

Korszerű ágyakat használunk, amelyek kényelmes alvást biztosítanak a gyermekeknek.

Az alváshoz az optimális feltételeket - átszellőztetett szoba, állandó alvó hely, csend, nyugalom, kényelmes ruházat, póttárgy – biztosítjuk.

Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, mesével segítjük az elalvást.

Ébredés után csendes játékra van lehetőség, ügyelünk arra, hogy a korán ébredők a még alvókat ne zavarják.

5.3. Játék

„A játék korántsem játék, nem pusztán szórakozás, időtöltés, hanem fontos ismeretek szerzésének és kifejezésének módja, valamint a kínzó belső feszültség csillapításának, az „öngyógyításnak” is eszköze” ... (Ranschburg Jenő)

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Az életben, a fejlődésben jelentős szerepet tölt be a játék. Szoros kapcsolatban áll fejlődése más készségekkel és képességekkel (más funkciókkal), pl. a gondolkodással, a beszéddel, a társas kapcsolatokkal, a problémamegoldással, a kreativitással.

A kisgyermek játékosan tanul meg a tárgyakkal bánni, játékon keresztül ismeri meg a világot. Belső fejlődése érzékenyvé teszi a külső ingerek iránt, amelyeket gyakran játékban dolgoz fel. Általában az éppen megszerzett tudás vagy frissen átélt élmény jelenik meg játékként.

Ebből következik, hogy az egyes gyermekek játéka teljesen különböző lehet, mivel fejlődésük üteme, tapasztalataik és tudásuk is különböző.

A gyermek megismerésének és fejlesztésének is eszköze a játék.

A játék fejleszti a gondolkodást, az ismeretek rendszerezését és segíti a szimbólumalkotás kialakulását.

A gyermek kísérletezik a tárgyakkal és helyzetekkel, problémákat old meg, újabb és újabb ötletei vannak, képzelete gazdagodik. Fogalmai alakulnak, gazdagodnak a kísérletezgetések során. Egy-egy helyzet vagy probléma megvizsgálása (exploráció), az azonosítás, összehasonlítás, elemzés (analízis), az ismeretek integrálása, az ok-okozat és rész-egész viszonyok, a téri és idői egymásutánosság és viszonyok mind olyan elemek, amelyek a játék részei és fontos alkotói a gondolkodási folyamatnak.

A másokkal (szülők, testvérek, más gyermekek és felnőttek) való játszás során tanulja meg a gyermek a társas együttlét szabályait és normáit. Megérti a mindennapi életet, megismeri a családot és a közösség szerkezetét és működését. Megtanulja, hogyan alkalmazkodjon másokhoz, hogyan és milyen módon érvényesítheti saját akaratát.

Az átélt örömteli vagy kellemetlen helyzet újra és újra eljátszása, átélése a tapasztalatok játékos feldolgozását teszi lehetővé. A különböző szerepek eljátszásával a gyermek beleéli magát a másik ember helyébe és így átéli és megjeleníti az eljátszott személy érzelmeit, viselkedését kiváltó indítékait. Olyan érzelmeket is képes így átélni, amelyeket ő még egyébként nem érez, olyan helyzeteket is képes így megérteni, melyek még bonyolultak számára.

A játék a kisgyermek számára örömet nyújtó tevékenység.

Motivációja a belülről fakadó, spontán érdeklődés: a kíváncsiság készíti a gyermeket a játékokra, a tevékenységre, a kutatásra. Ezáltal a valóság felfedezése, megismerése a játékon keresztül lehetséges.

Alapelveink a játékkal kapcsolatban:

- A játékfejlődés és más funkciók fejlődése között szoros kapcsolat van.
- A megfelelő napirend a lehető legtöbb és leghosszabb játékidőt biztosítja a szobában és az udvaron is.
- A jól kiválasztott játékszerek felölelik, illetve reprezentálják a gyermekek szűkebb és tágabb környezetét, lehetővé teszik azok eseményeinek eljátszását.
- Az a gyermek játszik nyugodtan, aki biztonságban érzi magát.
- Az elmélyült, nyugodt játék feltételei:
 - nyugodt légkör
 - kisgyermeknevelő állandósága
 - szoba megfelelő berendezése
 - játékok megfelelő elhelyezése
 - a gyermekek életkorának megfelelő fajtájú és mennyiségű játékok
 - az öntevékenység és a szabad választás lehetősége
 - a gyermekek fejlődésének és kreativitásának támogatása

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

- a felnőtt odafigyelése, elismerése, esetenként ötletadása, az együttjátás, a közös tevékenység során nyújtott viselkedési és helyzetmegoldási minták.

Amit a kisgyermek játékaról tudnunk kell:

- A gyermek számára bármilyen tevékenység lehet játék, bármely élménye játék kiindulásává válhat.
- A gyermeknek sajátos „játékviselkedése” és a fejlődés bizonyos szintjétől játéktudata is van.
- A játék örömet szerző tevékenység, még akkor is, ha az örömmel nincs látható jele (pl. mosolygás, nevetés).
- A játszó gyermek mindig aktívan részt vesz a cselekvésben. Az álmodozás, a képzelet, a gondolatokkal való játszásként fogható fel.
- A játék mindig önmagáért való. Maga a cselekvés, az elképzelés okoz örömet a gyermeknek.
- A játék spontán és önkéntes. Belsőleg motivált viselkedés, amelyet nem irányít mások elvárásainak való megfelelés igénye. A gyermek maga dönti el, hogy játszik-e vagy sem, és hogy mit. Nem feladat, hiányzik belőle a megfelelésért, a teljesítésért való szorongás.
- A játékot a „mit tudok csinálni ezzel a tárggyal” kérdés irányítja. A játékeszköz szerepe az, hogy ingeret nyújtson és egy adott ébrenléti „izgalmi” állapotot tartson fenn.
- A játék során a gyermek olyan jelentésekkel ruházhatja fel a tárgyakat, olyan helyzeteket jeleníthet meg, amelyek nem következnek az adott környezetből. Valós cselekvések „nem valós” megisméltése. A tárgyakat a gyermek akárminek használhatja. A játékot az „úgy tesz, mintha” viselkedés jellemzi.

A játékok kiválasztásánál, a játékkészlet összeállításánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- a) Egészségügyi szempontok:
 - könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
 - balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz
- b) Pedagógiai szempontok:
 - minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.)
 - a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
 - több fajta tevékenységre lehessen felhasználni,
 - a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is legyen baba)
- c) A játékok kivitelezése:
 - igényes legyen,
 - a csoportban való fokozott használat támasztotta követelményeknek is megfeleljen.
- d) A játékok elhelyezése:
 - a különböző játéktevékenységek jól elkülönüljenek egymástól,
 - elegendő hely álljon a gyermekek rendelkezésére, egymást ne zavarják, ne akadályozzák,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- a játékok nyitott polcokon, a gyermekek számára elérhető magasságban, figyelemfelkeltő módon legyenek elhelyezve,
- az építőjátékokat fajtánként nagyméretű tároló kosarakban helyezzük el,
- a felnőtt felügyeletét igénylő játékokat a polcon olyan magasságban helyezzük el, amit a gyermekek nem érnek el,
- a fantáziajátékokhoz játszósarkokat alakítsunk ki.

A kisgyermeknevelő feladatai a gyermekek játéktevékenységével kapcsolatban:

Tervezés:

Perspektívában gondolkodást jelent: a gyermek ismeretében elképzeljük a gyermek fejlődésének lehetséges alakulását és átgondoljuk, hogy nekünk milyen szerepünk, általános és konkrét feladataink vannak az optimális fejlődés segítésében.

Jövőképet és ütemtervet jelent. A kisgyermeknevelő a játék általános fejlődésmenetének és a csoportba járó gyermekek játéktevékenységének ismeretében, valamint az évszakok változásának, az ünnepek idejének figyelembe vételével, átgondolja a várható új tevékenységformák megjelenését, a fejlődésben betöltött szerepét, támogatásának módját.

Motiválás:

A gyermek érdeklődésének felkeltése valamilyen tárgy, tevékenység iránt.

- Közvetett (indirekt) megnyilvánulások:
 - valamilyen játék figyelemfelhívó tárolása,
 - a felnőtt elkezd egy tevékenységet (amibe a gyermek bekapcsolódhat).
- Közvetlen megnyilvánulások:
 - a kisgyermeknevelő tevékenységet javasol (pl. az unatkozó gyermeknek felajánlja a képeskönyv nézegetését)

A motiválás sikeressége elsősorban attól függ, hogy mennyire igazodik a gyermek igényeihez és az adott helyzethez, és mennyire hagy a felnőtt választási lehetőséget a gyermeknek.

Szervezés:

A kisgyermeknevelő biztosítja, összehangolja az optimális fejlődéshez szükséges körülményeket, feltételeket, a tervezés során kialakult elképzeléseknek, céloknak megfelelően.

- a csoportszoba berendezése,
- a játékok érdeklődést felkeltő módon történő elhelyezése,
- a napirendben a lehető legtöbb játékidő biztosítása, új tevékenységek beillesztése,
- a tervezés során átgondolt tevékenységhez szükséges eszközök biztosítása; továbbá azoknak, a gyermekcsoport érdeklődését és aktivitását figyelemmel kísérve, a megfelelő helyzetben történő felkínálása.

Irányítás:

Teljes irányításmentesség (non-direktivitás) sosem lehetséges, hiszen már a feltételek megteremtésével irányítunk (pl. a játékkészlet is meghatározza a gyermekek tevékenységét).

Bizonyos esetekben a **közvetlen** irányítás segít a kellemetlen helyzetek elkerülésében.

A gyermeket veszélyeztető helyzetekben a viselkedés módosításának leghatékonyabb módja a **közvetlen** irányítás (vagy utasítás).

A kisgyermek harmonikus személyiségfejlődése szempontjából előnyös, ha az **indirekt** módok, valamint a gyermek kompetenciáját figyelembe vevő, annak érvényesülési lehetőséget biztosító módok vannak túlsúlyban.

A kisgyermeknevelő kívánatos szerepe a gyermekek játéktevékenységében:

- bátorító, támogató, megerősítő, elismerő jelenlét (a gyermek minden helyzetben érezze a felnőtt támogató odafigyelését, tudja, hogy bármikor számíthat a segítségére),
- a helyzetnek megfelelő konkrét segítség (ötletadás, magyarázat, segítés),
- modellnyújtás,
- demokratikus nevelési stílus (a felnőtt elfogadóan, pozitívan viszonyul a gyermekhez, érzelmi biztonságot nyújt számára, partnerként kezeli őt),
- tekintettel van a gyermek egyéniségére, fejlettségére, pillanatnyi fizikai és érzelmi állapotára, igényeire,
- minden helyzetben igyekszik a gyermek kompetenciájának, és ezen belül igényének megfelelő mértékű önállóságot biztosítani,
- fontos nevelési módszer a pozitívumokra támaszkodás és a belátásra építés (elősegítik a belső szabályozó mechanizmusok kialakulását),

Valljuk, hogy a felnőttnek szerepet kell játszania a gyermekek játékában, hiszen odafigyelése, elismerése, esetenkénti ötletadása, az együttjátszás öröme, a közös tevékenység során nyújtott viselkedési és helyzetmegoldási minták a fejlődés fontos segítői.

A felnőtt támogató odafigyelése, a gyermek pillanatnyi érzelmi állapotához, igényeihez és tevékenységéhez igazodó részvétele a játékban, közvetíti a gyermek számára azt, hogy a felnőtt érzelmileg elfogadja a játék fontosságát.

Ez a gyermek játékhoz való viszonyát, ezen túl személyiségfejlődését pozitívan befolyásolja.

Az együttjátszás:

- örömet okoz a felnőttnek és a gyermeknek egyaránt,
- mélyíti a kapcsolatukat,
- lehetőséget nyújt egymás jobb megismerésére,
- biztonságot nyújt a gyermeknek,
- a tapasztalatszerzési, tanulási lehetőségek bővülését jelenti.

Hátrányosan befolyásolhatja a gyermek játékát, ha a felnőtt:

- a gyermek akarata ellenére kíván részt venni a játékban,
- olyan játékot erőltet, amelyhez a gyermeknek nincs kedve,
- a közös tevékenység során a saját elképzeléseit erőlteti a gyermekre,
- az együttjátszást csupán direkt tanítási lehetőségnek tekinti,
- a játékot csupán direkt nevelési helyzetnek tekinti,
- kioktatóan viselkedik,
- ímmel-ámmal vesz részt a játékban,
- kivételez (van olyan gyermek, akivel szívesen játszik, van, akivel szinte sosem),
- a játékot, mint feladatteljesítést minősíti,
- viselkedésével azt közvetíti a gyermeknek, hogy a tevékenység folyamata lényegtelen, csak annak eredménye fontos igazán.

A csoporthelyzet kezelése

Gyakori jelenség, hogy az egy gyermekkel folytatott játék, beszélgetés, képeskönyvézegetés, az egy gyermek által igényelt rajzolás vagy gyöngyfűzés a társakat is vonzza. Gyakran közösen játszanak a gyermekek, máskor inkább egymás mellett való tevékenységről van szó.

Fontos, hogy minden gyermek a saját érdeklődésének, egyéniségének, fejlettségének, igényének megfelelően vehessen részt ezekben a tevékenységekben, csupán a viselkedési szabályok vonatkozásában legyenek azonosak az elvárások. Így a gyermek számára a tevékenység öröme kiegészül az együttesség élményével.

Sokat tehet a kisgyermeknevelő a társas kapcsolatok pozitív irányba terelésével a jó hangulat megteremtéséért. Fontos az egymás iránti érdeklődés, figyelem és tapintat felkeltése és fejlesztése, más játéknak tiszteletben tartatása.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy figyeljenek egymás érzelmi állapotára, annak változásaira, vegyék észre, ha társuk szomorú, stb.

A kényszer nélküli együttműködés lehetőségének biztosítása érdekében érzékeltetjük a gyermekekkel, hogy a játék megosztható, bizonyos tevékenység együtt is végezhető.

Aktivitás, élénkség, nyitottság tekintetében is jelentős különbségek vannak az egyes gyermekek között. Nem szerencsés, ha csak a dinamikusabb gyermekek kerülnek előtérbe, a zárkózottabb, csendesebb gyermekek háttérbe szorulnak.

Lényeges, hogy a kisgyermeknevelő elfogadja, természetesnek tekintse a gyermekek közötti különbségeket!

5.4. Mozgás

A gyermek számára örömforrás a mozgás.

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Az alapvető mozgásformák kialakulása és fejlődése a csecsemő- és kisgyermekkorban megy végbe.

A csoportszobában és a játszóudvaron is biztosítjuk a gyermekek számára a lehető legtágasabb mozgásteret, és a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközök megválasztásánál fontos szempont volt, hogy:

- felkeltsék a gyermekek érdeklődését,
- fenntartsák a mozgásaktivitást,
- alkalmasak legyenek az egyes mozgásformák gyakorlására, a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztésére,
- és használatuk biztonságos legyen.

Gondot fordítunk a gyermekek környezetének balesetmentességére és a veszélyforrások kiküszöbölésére.

Rugalmasan alkalmazkodunk ahhoz, ha pl. csecsemő is kerül a csoportba. Számára olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, ugyanakkor elegendő hely áll a rendelkezésére (hempergő, elkerített szobasarok).

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

A nagymozgásos játékokra a szabadban, a játszóudvaron és a teraszon több lehetőséget tudunk biztosítani, mint a szobában. Ugyanakkor a szobai játékok sokféleségük folytán a nagymozgásokon túl a kéz finommozgását is fejlesztik.

Változatos mozgáslehetőségeket kínálunk a gyermekeknek, hogy örömeiket leljék a játékban.

Harmonikus mozgásuk alakulásához a nagy-, és finommozgásokon túl az ún. „praktikus” mozgások gyakorlására, finomítására is szükség van. Erre az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel ad lehetőséget.

5.5. Mondóka, ének

Kodály Zoltánt idézve: „*A zenei nevelést a gyermek születése előtt, sőt az édesanya születése előtt 9 hónappal kell elkezdni*”.

A dal lelki táplálék, gyönyörködtet, segít felfigyelni a világra, érzelmeink kifejezője és levezetője.

A kisgyermek fogékony minden új iránt, így a dal, a mondóka is könnyen utat talál hozzá. Szereti és ámulattal hallgatja a dalt.

A zene iránti fogékonysága veszélyt is jelent, hiszen a kisgyermek nem válogat, nem bírál, befogadja a művészen értéktelent is.

Ezért nekünk – bölcsődében dolgozó, nevelő felnőtteknek – nagy a felelősségünk és kettős a feladatunk: egyrészt eljuttatni a gyermekhez a szép dalt, másrészt válogatni és távol tartani a gyermektől mindazt, ami ízlését rossz irányba befolyásolja.

Bölcsődénk nevelői tevékenységének fontos eleme az **ének**, a kisgyermek zenei nevelése.

Zenei nevelőmunkánk forrását Kodály Zoltán: „Kis emberek dalai”, Forrai Katalin: „Jár a baba, jár”, és „Ének a bölcsődében” című gyűjteménye, a népi mondókák, és a népdalok csodálatos dallamvilága adja.

Zenei nevelésünk célja:

- kisgyermekünk zenei érdeklődésének felkeltése,
- zenei ízlésük formálása,
- az éneklés megszerettetése,
- a gyermekek pozitív élményhez juttatása.

A célok megvalósításának folyamatában feladataink:

- **Tudatosság, tervszerűség a zenei nevelés területén is:**
 - a zenei nevelés anyagának adott nevelési évre szóló összeállítása (mit énekelünk napi rendszerességgel, mit az ünnepek közeledtén, mit alkalmazunk meghallgatásra, vigasztalásra, altatásra)
- **Sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre lehetőség adása:**
 - a környezet hangjainak megfigyeltetésével,
 - spontán dúdolgatással,
 - ritmusos szövegmondással,
 - dallam- és ritmushangszerek megszólaltatásával, hallgatásával,
 - közös énekléssel,
- **A játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és zeneművek felelősséggel történő kiválasztása:**
 - igazodjanak a kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

- értéket képviseljenek,
- keltsék fel a gyermekek érdeklődését,
- formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését,
- segítsék a hagyományok megismerését és továbbélését,
- **Pozitív érzelmek keltése, örömlélmény, érzelmi biztonság adása:**
 - személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázással, énekelgetéssel, dúdolással, höcöggetéssel, érintgetéssel, zenehallgatással,
- **Zenei élmény, zenei emlékezet megerősítése az ismétlődésekkel, játékos mozdulatokkal**

A bölcsődei zenei nevelés, a bölcsődében kapott zenei élmény fejlesztő hatása:

- Érzelmi alapon segíti az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.
- Hozzájárul a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.
- Elsősorban az érzelmeket mozgósítja, de jelentős hatással bír az értelmi fejlődésre is.
- Serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, hatással van alkotókedvükre.
- Fejleszti emlékezetüket, képzeletüket.
- A ritmusból fakadó harmonikus, ismétlődő mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.
- A sikeres, örömszerző tevékenységek segítik a kicsik közösségi érzésének és magatartásának kedvező alakulását.
- A személyes kötődések kialakulását segíti a –csak neki, csak hozzá szóló – figyelem.

5.6. Vers, mese

A vers, a mese a gyermekekkel való különös és játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége, a kicsinyek szellemi szükségleteinek kielégítése, a beszéd – tanulás – tanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény.

A szocializáció folyamán a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

„A cselekvés síkján a játék, a szellem síkján a mese áll a gyermekhez a legközelebb.” – írja Honti János: „A mese világa” című könyvében.

A mesehallgatás során tanulja meg a gyermek a folyamatos, összefüggő beszéd megértését, sajátítja el az elbeszélések megfogalmazásához szükséges nyelvi struktúrákat és relációkat.

A mindennapi kommunikáció erős szituativitása és a rá jellemző tömörítés miatt erre nem ad elég lehetőséget, mintát. A mesehallgatás segít az időbeni egymásutániséggel, ok-okozati összefüggésekkel, a különböző viszonylatrendszerrel kapcsolatos fogalmak kialakulásában.

A kisgyermek jóval előbb kapcsolatba kerül a **könyvekkel**, mint ahogyan olvasni tud. A csecsemő már kb. hat hónapos kortól felfigyel a könyvekre és az azokból származó információkra.

A nyelvi szocializáció – sőt, tulajdonképpen az egész szocializáció – eredményességét döntő mértékben meghatározza a könyvhöz való viszony.

Hátrányos helyzetben vannak azok, akiknek életében a könyv csekély szerepet játszik.

Ez az életszakasz képezi az alapját a későbbi fejlődésnek a meséhez, könyvhöz való viszony alakulásának tekintetében is: ha a gyermekben szinte a kezdetektől nem alakul ki a könyv- és meseszeretet, akkor az egyre kevésbé ill. nehezebben történik meg a későbbi életévekben. Ez nehezen behozható hátrányt jelenthet mind érzelmi, mind értelmi téren.

Településünkön a hátrányos helyzetű családokban nincs értéke a könyvnek, a legtöbb helyen nincs sem könyv, sem újság a lakásokban. A gyermekek számára ismeretlen a közös könyvnézegetés, a szülők nem mesélnek gyermekeiknek. A különböző televíziós csatornák közvetítette „meséken” nőnek fel a gyermekek, s ezek káros, negatív hatásaival szembesülünk, mikor a közösségbe érkeznek.

Fentiek ellensúlyozása érdekében bölcsődei nevelési gyakorlatunkban kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a kisgyermekes gyermekirodalmi nevelésének.

Mindenekelőtt a **feltételek biztosításának** szükségessége hangsúlyozott:

- Fontos szakmai elvünk, hogy már csecsemőkortól kezdve legyen lehetőségük a gyermekeknek, igényeiktől függően játékidőben bármikor könyvet nézegetni.
- A könyvválaszték igazodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez (tárgyképes lapozókönyvek; szöveges-képes, a szűk környezetet bemutató leporellók, lapozgatók; természeti képeskönyvek; szépen illusztrált mesekönyvek stb.).
- Egy-egy könyvből több is van, hogy ha egyszerre több gyermek akarja nézegetni ugyanazt a könyvet, ne legyen konfliktus.
- A szabad választást elősegíti a könyvek nyitott polcon, elérhető magasságban való tárolása is.

A gyermekek szívesen nézegetik a képeket, beszélnek, kérdezzetnek róluk.

Bölcsődés korban a mesélés helyzetei gyakran olyan képeskönyv-nézegetések, melyek során a felnőtt mesél a képekről, vagy válaszol a gyermeknek a képpel kapcsolatban feltett kérdéseire, beszélgetnek a kép által felidézett élményeikről.

A képeskönyv-nézegetés, mesélés, verselés helyzeteiben a **felnőttnek** kiemelkedően aktív szerepe van: **személyisége, szaktudása, felkészültsége**, a pillanatnyi helyzethez, a gyermek egyéniségéhez, fejlettségéhez, érzelmi állapotához alkalmazkodni tudása nagymértékben meghatározza ezen helyzetek élményszerűségét és ezen keresztül a gyermekek könyvhöz, irodalomhoz való viszonyának alakulását.

A képnézegetéstől az „igazi” meséig...

A képen látottak örömet jelentenek a gyermekek számára, elsősorban a ráismerés örömét élik át egy-egy ismert tárgy, személy, növény, állat stb. láttán.

Majd a képen látottak neve iránti érdeklődéstől a kitalált történeteken keresztül vezet az út az „igazi” meséhez.

A gyermekek azokat a **történeteket, elbeszéléseket** szeretik, amelyek róluk szólnak, a mindennapi eseményeket, élményeket fogalmazzák meg („én mesék”). **Használjuk képzelőerőnket, alkalmazzuk bátran „saját” meséinket a mindennapokban!**

Az első „igazi” mesék a láncmesék és az állatmesék a gyermek életében.

A **lánccsésék** érzelemfokozó hatásúak, valamint az egyszerű cselekmény, a többszöri ismétlés lehetővé teszi a gyermek számára az események pontos megértését, nyomon követését.

Az **állatcsésék** kiváltképp kedvesek a gyermekeknek, hisz ezekben a csésékben az állatok az emberekhez hasonlóan élnek, gondolkodnak, cselekednek.

A kisgyermek személyiségfejlődését elősegítő nevelői kommunikáció:

- A kisgyermeknevelő beszédének egyszerre kell **adaptív**nak és **fejlesztő**nek lennie, hisz csak a gyermek fejlettségéhez igazodó kommunikáció lehet sikeres. Ugyan a gyermek világa a konkrét, általa is érzékelhető, tapasztalható világ, mégsem lehet teljesen a gyermeki síkra leereszkednünk, nem lehet a gyermek szókincsén belül maradnunk és az ő szófüzését utánoznunk. Ha ezt tennénk, nem vinnénk előbbre a gyermek beszédbeli, gondolkodásbeli fejlődését, nem gyarapítanánk ismereteit.
- A mesélés – ami a bölcsődések esetében elsősorban az illusztrációról való mesélést és beszélgetést jelenti – helyzeteinek élményszerűsége nagymértékben függ attól, hogy mennyire **érdekesen** beszélünk. **Stilisztikai árnyaltság** és **nyelvi összetettség** = érdekes beszéd.
- A beszélgetés partnereket feltételez, így jó, ha **sokat kérdező**nk a gyermektől. Bátran tegyük fel **nyitott kérdéseket**, mert ezek lehetővé teszik, hogy a gyermek elgondolkodjon saját tapasztalatain, valamint olyan jó hangulatú, érdekes beszélgetéseket eredményezhetnek, amelyek pozitívan befolyásolják az értelmi (beszéd-, gondolkodás-, emlékezet-, képzelet), az érzelmi és a szociális fejlődést, valamint erősítik a kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat partner jellegét is.

A gyermekirodalom megismertetésének folyamatában ügyelünk a **fokozatosság** betartására:

- A beszélgetés és a képnézegetés helyzetei mellett az ismerkedés első nehézségein túljutva megjelenhetnek a mondókák. (A mondókajáték csak akkor jóízű, ha a felnőtt már ismerős, reakciói kiszámíthatók.)
- A mondókák és a versek után, a csoport igényeitől, fejlettségétől függően következhet a mese.
- A képekről való beszélgetés, mesélés mellett három éves kor körül fokozatosan jelenik meg az elmondott mese is, a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez és pillanatnyi hangulatához igazodva.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelőnek legyen saját repertoárja, hisz igazán élményszerűen a kedvenc cséséket tudjuk előadni!

A mesetartalom megjelenítésének más módja a **bábozás**.

Pozitívumai, személyiségfejlődésre gyakorolt kedvező hatása:

- érzelmet mozgósít,
- képszerű (alapot ad a felfogáshoz, megértéshez),
- mozgásra, tevékenységre építve fejezi ki a gondolati, érzelmi tartalmakat,
- drámai játék (az érzelmek sarkítottan, konfliktusba csúcsosodva – majd feloldva jelentkeznek),
- kontaktusteremtő ereje nagy (a gyermekekből azonosulási készséget kiváltva segítségadásra, bátorításra, együttjátszásra, ösztönöz),
- a művészet eszközeivel hat (komplex művészi hatást gyakorol a gyermekekre).

Bölcsődésnek a báb elsősorban játékszer.

Néhány gondolat a halandzsáról...

A beszélni tanuló gyermek ritmusok, dallamok, hangzóviszonyok szerint, spontán, játékos módon szerkeszti a nyelvet. A maga elemi fokán alkotónak mutatkozik a beszélt nyelvben, próbálgat, új formákat hoz létre, halandzsázik.

Ehhez a spontán tevékenységhez igen közel állnak a népi mondókák, dúdolók, csiklاندzó, tapsoltató, és más játékok. Ezek adják a kisgyermek első olyan érzéki élményeit, melyek a nyelven át a másik emberhez kötődnek, és őt magát is tevékenységre serkentik.

Kodály Zoltán szép gondolatával vonok párhuzamot a zenei nevelés és a gyermekirodalmi nevelés – bizonyos körökben méltánytalanul el nem ismert – „műfaja” között:

„A gyermekeknek öröme telik a zenei formák játékában, mikor a szöveg értelmével még semmit sem gondol. A kisgyermek gyakran dúdol értelmetlen (legalábbis nekünk értelmetlen) szavakat, örül a tisztán zenei kaleidoszkópnak, mint a színes kavicsnak. Ezért szereti az értelmetlen refréneket, réjákat – ha Mozart, a világra szóló zseni gyönyörködhetett 3-4 éves korában egy maga kitalált értelmetlen szövegű dalocskában, miért tiltsuk ezt meg olyan 3 éveseknek, akikből nem lesz Mozart?”

Engedjük hát a gyermeket improvizálni, hagyjuk, hadd ragadja őket a ritmus vonzása magával!

A versekről...

A vers hatása zeneiségében rejlik.

A **zeneiség** - mint legfontosabb jellemző, élménykeltő tényező – mellett a versek tartalma az érzelmi hatás kialakulása szempontjából másodlagos (de nem mellékes).

Ezzel függ össze, hogy a kisgyermek szereti és hamar meg is tanulja az értelmetlen halandzsa verseket is.

A vers érdekes, ritmikus hangzása, ennek mozgásélménnyel összekapcsolódása örömteli hatást, pozitív érzelmeket vált ki a kisgyermekből.

A gyermek számára éppen olyan jó játék, mint a rakosgatás, a babaetetés, stb.

Hiszen a szavak ritmizálása, rímeltetése a játékszer.

A **népi gyermekversek** őszinték és csiszoltak, gyermek közeli, az anyai gyengédség és őszinte gyermekszerelem fűti őket.

A **népköltészet** tiszta, erős irodalmi alapot ad a gyermekeknek, bevezeti őket népünk gondolkodásmódjába, hagyományrendszerébe.

Az irodalmat közvetítő kisgyermeknevelő legfontosabb személyiségvonásai:

- megértő,
- együttműködő,
- aktív,
- pedagógiailag kulturált,
- érdeklődik a gyermek iránt,
- következetes,
- rugalmas,
- szituáció érzékeny,
- szuggesztív,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- fejlett közlőképességgel és beszédkészséggel rendelkezik,
- szereti a gyermekeket,
- vizuálisan és akusztikailag képzeletgazdag,
- jó szervező,
- igényes,
- érzelmi gazdagság és empátia jellemzi,
- jártas a felnőtt- és a gyermekirodalomban,
- szereti a művészetet,

5.7. Alkotó tevékenységek

Bölcsődénkben már e korai életszakaszban is lehetőségük van a gyermekeknek kipróbálni a rajzolást, festést, gyúrést, tépést, vágást, ragasztást, gyurmázást.

Az alkotó tevékenységekre a lehetőséget mindennap megteremtjük, sőt, a gyermekek igényeit figyelembe véve, a nap folyamán többször is visszatérő esemény lehet.

A **gyermeki ábrázolás** speciális játéktevékenység. Az ilyen jellegű tevékenységeknek a jelentősége elsősorban abban van, hogy:

- megismerkedjenek az anyagok, eszközök tulajdonságaival, használatuk lehetőségeivel és módjaival,
- az alkotó tevékenységek iránti érdeklődésük kialakuljon és fennmaradjon,
- az alkotásból fakadó örömet átélve, személyiségük pozitív irányba fejlődjön.

A gyermek első ábrázolási, rajzi próbálkozásai nem tudatosak, az első irkafirkáknak nem az ábrázolás a céljuk, csupán élvezetes motorikus cselekvések. A mozgás öröme kiegészül azzal az örömmel, hogy a karok ide-oda mozgatásának látható nyomainak maradnak.

A rajzolásra lehetőséget adunk:

- nagyméretű papíron,
- homokozóban,
- aszfalton,
- lemosható felületeken.

Rajzolunk:

- ceruzával,
- zsírkkrétával,
- aszfalkkrétával.

Festünk:

- ujjal,
- lábbal,
- ecsettel.

Gyúrunk, sodrunk, dagasztunk:

- só-liszt gyurmával,
- süteménytészttával,
- homokkal.

A kisgyermeknevelő feladatai az alkotó tevékenységekkel kapcsolatosan:

- életkornak, egyéni igényeknek megfelelő, változatos eszközök, anyagok biztosítása,
- megfelelő tér, játszóhely kialakítása,
- elegendő idő biztosítása,
- az egyes technikák, az eszközhasználat megmutatása,
- a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással, bátorító, megerősítő attitűddel az alkotókedv ébrentartása,
- a gyermek önbecsülésének, pozitív én-képének alakítása érdekében a gyermeki alkotások elismerése, megbecsülése és megőrzése (csoportszoba, öltöző dekorálása),
- az alkotó tevékenységek olyan módon történő szervezése, irányítása, hogy örömteli hangulatban, élvezettel dolgozhassanak a gyermekek, lehetőségük nyíljon az önkifejezésre, érzelmeik leereagálására.

5.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek:

- egy-egy élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához,
- a környezet aktív megismeréséhez,
- az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz

kapcsolódnak.

Az öröm forrásai:

- az „én csinálom” élményének,
- az együttességnek,
- a közös munkálkodásnak,
- a tevékenység fontosságának, hasznosságának

átélése.

A helyzetek jellemzői:

- önkéntesség – a tevékenykedés a belső motiváltságból fakad, nem feladat,
- a kisgyermeknek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek.

A helyzetek tanulási lehetősége, fejlesztő hatása:

- az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás,
- az együttműködés és a feladatok megosztásának megtapasztalása,
- az ízlés, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényesség fejlesztése,
- a mások felé fordulás, mások igényeinek figyelembe vétele, az empátia megalapozása.

Ezeknek a tevékenységeknek egy része szorosan kapcsolódik a környezettudatos magatartáshoz, valamint az ünnepeinkhez, hagyományainkhoz.

Már egészen kicsi kortól nagyon fontosnak tartjuk, hogy:

- gyermekeink figyelmét ráirányítsuk a környezetünk szépségeire, értékeire,
- megalapozzuk a gyermekekben, hogy felelősek vagyunk egymásért és a környezetünkért,
- a helyes magatartás- és viselkedésformák rögzítése elkezdődjön,
- megtapasztaltassuk velük, hogy ők mivel járulhatnak hozzá a környezetük védelméhez, megóvásához.

A környezettudatos magatartás alapozásának folyamata a felnőtt részéről tudatosságot kíván, míg a gyermekek részéről „csupán” jó kedvvel, örömmel végzett tevékenységeket jelent.

Ezek lehetnek (a teljesség igénye nélkül):

- ünnephez készülődés során a csoportszobánk rendbe tétele (babafürdetés, takarítás, dekorálás, játékpolicok rendbe rakása...),
- virág ültetése, locsolása,
- falevelek gereblyézése,
- madarak etetése,

6. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

*„Az élet gazdagabb lesz,
ünnepibb és emberibb,
ha megtöltöd a hétköznapi perccét a rendkívülivel,
az emberivel, a jóindulatúval és az udvariassal;
tehát az ünneppel.”
(Márai Sándor)*

Az évkör, a természet rendje szerinti életmód kialakítására, megélésére törekszünk, mely irányt mutat a természet tökéletes rendje szerint – esély arra, hogy kicsit jobban odafigyeljünk a minket körülvevő világra.

Ahogy a természet évről-évre felélénkül, munkálkodik, gyümölcsöt érlel, és visszahúzódik pihenni – az emberi életnek is megvan ez a ritmikája. Életünk fontos napjai, a jeles napok – ünnepeink.

Kiemelnek bennünket a hétköznapi sodrából, készülünk rájuk. Felélénkíti napjainkat, igazi élményt nyújtanak a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Az ünnepek hangulatához hozzátartoznak az illatok, színek, a fények, a muzsika, a szépen terített asztal. A vidám ünnepi hangulat titka az anyagok-színek harmóniája.

Az ünnepekben talán a legvarázslatosabb a készülődés, a ráhangolódás.

Külön öröm, ha valamit közösen el tudunk készíteni, mert így a tárgyak is őrzik a gondoskodásunkat, szeretetünk nyomát.

Sokféle ünnep van. Az egyik izgalmas várakozással jár, a másikon szép ruhát veszünk fel, a harmadik ajándékot hoz, a negyedik farsangi mókát, az ötödik több napos pihenést, a hatodik vidám táncot, felvonulást, éneklést stb..

Fontos, hogy az ünneplés kapcsán is mintát adjunk a gyermekeknek – töltsük meg ezeket a napokat igazi értékekkel, hiszen általuk mi is erőt gyűjtünk a hétköznapiakra!

Szüret

Szeptember végén mi is megtartjuk saját szüreti multságunkat: a gyermekek először szőlőt szemeznek (izgalmas játék a szőlőszemek leválasztása a kacsról). Majd kézzel és kis szőlőpréssel mustot „fakasztunk”, melyet végül jóízűen el is fogyasztunk. Közben szüreti muzsikát hallgatunk, „szőlős” rigmusokat mondogatunk, dalokat énekelünk.

Márton-napi vígasság

A délelőtti folyamán tölklámpásokat faragunk, és amikor kezd besötétedni, elhelyezzük azokat a bejáratnál, utat mutatva a családoknak.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

A gyermekekkel közösen készített lámpásokkal az udvarra vonulunk, közben a népszokáshoz kapcsolódó énekeket dalolunk és versikéket mondunk.

Mikulás

A Mikulás meglátogatja a bölcsődéseket is, énekkel, versikékkal várjuk őt. Zsákjából sok gyümölcs kerül elő, amit tízóráira közösen el is fogyasztunk. Amíg délután alszanak a gyermekek, a Mikulás visszalopózik, és a kis csizmákat megtölti sok-sok finomsággal.

Karácsonyváró ünnepség

Délelőtt nagy a sürgés-forgás, mert délután vendégeket várunk: eljönnek az anyukák, apukák és a testvérek, talán a nagyszülők is meglátogatnak minket. Kis „szakácsainkkal” finom süteményt készítünk (mézeskalács, kókuszgolyó), amit többször meg is kóstolunk, hogy biztosan nem hiányzik-e belőle valami.

Délután ünnepi ruhába öltözünk, közösen karácsonyi dalokat énekelünk, zenélünk, bábozunk, majd nagy szeretettel átadjuk a családoknak az ajándékokat.

Farsang

Bölcsődénkben a farsang egész napos program. A gyermekek már érkezéskor jelmezbe öltözhetnek, amit akár délután ismét felvehetnek, ha kedvük tartja. A kisgyermeknevelő és a dajka is jelmezt ölt, együtt mulatozunk, táncolunk, mókázunk.

Az ovisokkal közösen megnézzük az óvó nénik mese- bábelőadását, ebédre farsangi fánkot eszünk.

Nemzeti ünnepünk - március 15.

Seprűnyél lovacskákkal „lovagolunk”, etetjük, itatjuk, gondozzuk őket.

Nemzeti színekbe öltöztetjük a csoportunkat, zászlót, kokárda- virágot készítünk.

Húsvét

Tojásokat díszítünk, tojásgurítást rendezünk, nyuszi simogatunk, finom falatokkal megetetjük.

Nyuszi fészket készítünk, amibe a nyuszi belecsempészi az ajándékot.

Föld napja – április 22.

Kis veteményes kertünkben dolgozunk, folyamatosan figyelemmel kísérjük a változásokat.

Anyák napja

Egyik legszebb ünnepünk. Meglepetést készítünk az anyukáknak (virágot ültetünk, locsolgatjuk, szeretgetjük), süteményt sütünk, amivel megvendégeljük őket. Az együtt töltött időben versikékkal, dalokkal köszöntjük őket, szeretetjátékokat játszunk.

Gyermeknap

Egész délelőttre szóló programot szervezünk a családoknak. Az apróságok együtt táncolhatnak a „táncházban” a szülőkkel, testvérekkel. Ugrálóvár, lufihajtogatás, és más meglepetés várja őket ezen a napon.

Születés- névnapok megünneplése

A születésnapokon annyi gyertyát gyújtunk, ahány éves a kicsi, dallal, jókívánságokkal köszöntjük.

A névnapokon apró, a kisgyermeknevelő által készített ajándékkal kedveskedünk.

7. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A kisgyermekek többsége a **belső érése**, a **családi nevelés** és a **bölcsődei nevelési-gondozási** folyamat eredményeként, a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet:

- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le- és felveszik.
- A tisztálkodási műveleteket önállóan végzik.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, ugrálnak, tornáznak.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőtten és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási formákat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a „kérem”, „köszönöm” kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a teljes nevüket, szüleik-testvéreik nevét.
- Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája, az összedolgozás.

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, sajátos szociokulturális háttérrel – ennek ismeretében alakítjuk a gyermekcsoportban az egyéni fejlesztés lehetőségeit.

8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

8.1. Személyi feltételek – „Saját kisgyermeknevelő” –rendszer

Intézményvezető: 1 fő

Kisgyermeknevelő: 1 fő (szakmai vezető)

Bölcsődei dajka: 1,5 fő

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a színvonalas napközbeni ellátás.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Kisgyermeknevelőnk, Pintér Katalin ez év júniusában sikeres záróvizsgát tett a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának „Csecsemő- és kisgyermeknevelő” alapképzési szakán.

Sajnos, az oklevél kiállításának feltételül szabott nyelvi követelménynek nem tett eleget, így részére az oklevél nem került kiállításra és kiadásra.

Foglalkoztatásának ideje alatt az előírt nyelvvizsga megszerzése a célja, hogy minél előbb szakképzetten láthassa el munkakörét.

Egyik dajkánk, Fábíán Anita „Óvodai dajka” szakképzettséggel rendelkezik, de szándékában áll a bölcsődei dajka szakképzettség megszerzése, amennyiben elindulnak a képzések.

A **másik dajka**, Tóthné Kadlovics Bernadett, délelőtt az óvodai csoportban pedagógiai asszisztensként segít, délután pedig a mini bölcsőde dajkája. Pedagógiai jellegű szakképzettsége jelenleg még nincs, de az őszi folyamán beadja jelentkezését, hogy szakirányú végzettséget szerezve, a kisgyermeknevelő távollétében is biztosítva legyen a szakszerű helyettesítés.

A „saját kisgyermeknevelő” -rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik.

Mini bölcsődénk csoportjában a nevelő-gondozó tevékenységet a „saját kisgyermeknevelő” végzi, ami a stabilitást és a biztonságot jelenti.

Ő szoktatja be a kisgyermekeket a csoportba, kíséri figyelemmel fejlődésüket, ő vezeti a gyermekek dokumentációját, és elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel.

A bölcsődei dajkáknak fontos szerepe van a nevelés eredményességében. Segítséget biztosítanak a kicsik ellátásában, nevelésében, gondozásában.

8.2. Tárgyi feltételek

Mini bölcsődénk többcélú közös igazgatású intézményként a Szentpéterúri Mazsola Óvoda épületében, egy – használaton kívüli csoportszoba átépítésével - került kialakításra.

A tervezés során figyelembe vettük, hogy a gyermekek részére kialakított helyiségek alapterülete tegye lehetővé egy mini bölcsődei csoport valamennyi gyermekének egyidejű befogadását, és egészséges, biztonságos körülmények közötti ellátását, nevelését, pihenését, öltözködését, tisztálkodását, étkezését. Feleljen meg az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

8.2.1. Az épület jellemzői

Az óvoda épületének felújítása – pályázati támogatással – 2010-ben fejeződött be.

A beruházás során megvalósult az épület magas tetős kialakítása, külső hőszigetelése, a homlokzati nyílászárók cseréje, valamint a belső padlóburkolatok a helyiségek funkcióinak megfelelően megújultak.

A magas tetős kialakítással az épület hasznos alapterülete megnövekedett. A padlástérben egyéni foglalkoztató szobák, mosókonyha, tornaszoba és raktár, szertár kapott helyet, míg a földszinten megújult a csoportszobák bútorzata, a gondozási tevékenységeknek helyet adó gyermekmosdók burkolata és berendezése.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Kiegészítő tevékenységként szerepelt az óvodai játszóudvar korszerűsítése, valamint a fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés.

A felújítást követően négy évig működött három csoporttal az óvoda, majd a gyermeklétszám csökkenése fenntartói átszervezést vont maga után, melynek eredményeképpen mára két csoportosra redukálódott az intézmény.

8.2.2. A bölcsőde kialakítása

A kisgyermekeknek otthont adó tárgyi környezetet – mini bölcsődénk épületrészét, játszóudvarát – a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportba járó gyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását eredményesen szolgálja.

A bölcsődékre vonatkozó építészeti szabványoknak eleget téve, az 50,1 m² alapterületű teremből került leválasztásra a gyermek fürdőszoba, és így 34,67 m² maradt a hasznos alapterület.

A csoportszoba padozata sportpadló burkolatot kapott az elavult parketta helyett.

A gyermekmosdó kerámia, míg a hozzá csatlakozó előtér parketta burkolattal lett ellátva.

A gyermekmosdóban a bölcsődés korosztály méretének megfelelő eszközök segítik a gondozási folyamatokat.

Térkő burkolattal ellátott fedett bejáró épült, melynek vonatkozásában az akadálymentesítés is megtörtént.

Ugyancsak a keleti szárnyhoz tartozik a szintén térkő burkolatos játék- és babakocsi tároló.

Az épület déli homlokzata felől, térkő burkolattal és hornyolt kerámia tetőcseréppel ellátott, oszlopokon nyugvó fedett terasz épült, mely lehetővé teszi, hogy csapadékosabb időben is levegőzhessenek a gyermekek.

Az óvoda udvarától kerítés választja el a mini bölcsőde játszóudvarát. A fejlesztés során az óvodai épületrész bejáratához rámpa került kiépítésre az akadálymentes megközelíthetőség érdekében.

A bölcsőde nyitva tartása - az intézményhasználó szülők igényeihez alkalmazkodva - teljes mértékben azonos az óvodáéval, reggel hét órától 17 óráig biztosítjuk a gyermekek nevelését.

Az intézményben úgy alakítjuk a gyermeki élet megszervezését, hogy mindkét szervezeti egység szuverén módon működhessen. A feltételek adottak arra, hogy mind az óvodai, mind pedig a mini bölcsődei dolgozók saját életterében, egymás zavarása, akadályozása nélkül végezhessék munkájukat.

Nyilvánvaló, hogy bizonyos átfedések jelen vannak életünkben.

A vezetői iroda, a felnőtt öltöző, a raktár, az elkülönítő helyiség, a tálalókonyha, a mosókonyha – a közös használat miatt – együttműködést, a másik fél igényeinek tiszteletben tartását kívánja meg tőlünk.

Az együttes intézményhasználat pozitív hozadékaival is számolunk.

Óvodánk nyitott, innovatív nevelőtestülete a szakmai kompetencia elismerésén alapuló együttműködést preferálja, melynek célja egymás kölcsönös segítése, javaslatok, ötletek, problémák megbeszélése.

8.2.3. Mini bölcsődéink tárgyi adottságai, feltételei

Feladatunknak tekintettük, hogy a gyermekek fejlődéséhez szükséges biztonságos, gyermekbarát, hangulatos és esztétikus környezetet megteremtünk.

A bölcsőde berendezési tárgyai, játékaik, mozgásfejlesztő eszközei a kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelőek, biztosítják a tevékenységek nyugodt és kiegyensúlyozott módon történő végzését, segítik a gyermekek harmonikus fejlődését, fejlesztését, támogatják az intézményben dolgozók közösségformálását.

8.2.4. A helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Csoportszoba

A csoportszoba berendezése gyermekközpontú, otthonos, esztétikus. A tárgyakat igyekeztünk úgy megválasztani, hogy minden, egyidejűleg jelenlévő gyermek és felnőtt igénye teljesíthető legyen. A bútorok, felszerelések jó minőségűek, biztonságosan rögzítettek, fertőtleníthetőek és a gyermekek életkorához, testméretéhez igazodóak.

A gyermekszékek, asztalok állítható magasságúak, hogy a különböző korosztályokhoz alkalmazni lehessen azokat.

A bölcsődei fektető ágy jó minőségű, a pihenés során komfortérzetet biztosít.

A játszó szőnyegek antiallergén anyagból készültek, ezzel is próbáljuk a minimálisra csökkenteni az egészségvédelem kockázati tényezőit.

A gyermekszoba bútorzata, berendezése alkalmas arra, hogy a játszósarkokban lehetősége nyíljon a kisgyermeknek akár együttesen, akár elkülönülten játszani, mozgásigényük kielégítése érdekében gyakorolhatják a nagymozgásos tevékenységeket, de a puha, kuckós pihenő sarokba is elvonulhatnak, ha egyedülletre, pihenésre vágnak.

A tároló bútorokon a gyermekek által használt játékok, eszközök elérhető magasságban, átláthatóan kerültek elhelyezésre, ezzel is segítve az önálló, szabad játékválasztást.

Játékkészletünk színes és fantáziát keltő, amelyben minden gyermek megtalálhatja a fejlettségének és érdeklődésének leginkább megfelelőit.

Mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő-, építő-, konstruáló eszközök; képes-, és ismeretterjesztő könyvek; az értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő eszközök; zeneszerszámok; az utánzó- és szerepjáték, valamint az alkotó tevékenységek eszközei egyaránt megtalálhatóak.

A minőségi és a mennyiségi megfelelés érdekében kiválasztásuknál az egészségügyi és pedagógiai szempontok egyaránt hangsúlyt kaptak.

Gyermek fürdőszoba

A csoportszobához közvetlenül kapcsolódik, üveges ablak biztosítja az átláthatóságot.

Berendezési tárgyainak kiválasztásánál, felszerelésénél fontos szempont volt, hogy a kisgyermek testméretéhez igazodjanak, és biztonságos legyen a használatuk.

Gyermekmosdók, gyermek WC-k, pelenkázó asztal, zuhanyzó, törülközőtartó, szeméttároló, zárt gyógyszereszekrény szolgálja a gondozási folyamatok gördülékeny, hatékony megvalósítását.

Gyermeköltöző

Ez az első helyiség, mely fogadja az érkező szülőket és kisgyermeket. Barátságos környezetben, úgy alakítottuk ki a berendezését, hogy minden gyermek öltözékének legyen elegendő, elkülöníthető hely.

A dupla polcos, előre húzható vállfás öltözőszekrényekben kényelmesen és áttekinthetően elférnek a kisgyermek ruhái, cipői.

8.2.5. A mini bölcsőde játszóudvara

Az intézmény utcafronti részén alakítottuk ki a játszóudvart, melyet kerítéssel választottunk el az óvoda udvarától.

Az elkülönített, tágas, fákkal árnyékolt játszórésszel, benne szilárd burkolatos és füvesített felületekkel, a teraszon a kint alvás lehetőségével, nyári nagy melegben párapapával felszerelten biztosítjuk a gyermekek egészséges feltételek közötti életszervezését.

Mini bölcsődei ellátásunk fontos színtere a játszókert, mely a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítását, a természettel való mindennapos érintkezést szolgálja.

A kisgyermek számára megfelelő alapterülettel és a korosztályhoz igazodó játékeszközökkel – melyek megfelelnek a játszótéri eszközök biztonságáról szóló GKM rendeletben foglaltaknak - biztosítjuk az egészséges, biztonságos fejlesztő tevékenységeket.

A telepítést nem igénylő babaház vidám színeivel, a hozzákapcsolt padokkal, asztallal ideális kelléke a szerepjátéknak.

A homokozó beton pontalappal rögzített. A hozzá tartozó homokozó játékok (ásólapát, gereblye, vödör, szita) segítik a homokkal, mint anyaggal való ismerkedést, az azzal való önfeledt játékot.

A rugós játékok a hintázás élményét nyújtják, fejlesztik a mozgáskoordinációt.

Az egyensúlyozó rögzített eszköz, változatos módon teszi lehetővé az egyensúlyérzék fejlesztését.

A „Játszótér” elnevezésű mobil mozgásfejlesztő eszköz nyolcféleképpen variálható, a nagymozgások gyakorlására nyújt remek lehetőséget.

A két-, három-, négykerekű járművek (tanulóbicikli, tricikli, mini négykerekű) az egyensúlyérzék és a szem-kéz, szem-láb összehangolt működésének fejlesztését célozza.

A libikóka mozgáskoordinációt fejleszt a ringatás élményével.

8.3. Gyermekcsoport szervezése

A mini bölcsődei gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott.

Az előírtnál magasabb csoportlétszám a minőségi bölcsődei nevelőmunka garanciája érdekében nem fogadható el. A megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelentene a kisgyermeknevelőnek, de valószínűsíthetően megnövekednének a konfliktusok,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

megterhelőbb lenne a kisgyermek számára az alkalmazkodás, és kevesebb lenne a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A **sajátos nevelési igényű** gyermek inkluzívan történő gondozása, nevelése, fejlesztése két egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámhatárok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függnének.

Mivel mini bölcsődénk egy csoportos, evidencia, hogy a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak.

Bár pedagógiailag a homogén csoportszervezés a támogatottabb, a lehetőségeink okán vegyes életszervezésű csoportot tudunk alakítani.

Így nemcsak az egyéni fejlődésbeli különbségekkel kell számolnunk, de az életkorból adódó eltérésekkel is.

Mini bölcsődénk csoportját a gyermekekhez közelálló, kedves névvel látjuk el, mely a csoporthoz tartozás érzését, érzelmi kötődését erősíti. A csoportnak jelképtáblája van.

8.4. Napirend

Az egészséges testi és szellemi fejlődés alapja az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása.

A harmonikus, biztonságot nyújtó bölcsődei élet megteremtéséhez ad segítséget a **folyamatos** és **rugalmas** napirend, mely egyszerű, a kisgyermek számára könnyen kiismerhető, követhető, kiszámítható.

Jól szervezett napirendünkkel:

- a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését,
- a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítjuk.

Jól szervezett napirendünkkel megteremtjük:

- a kisgyermek biztonságérzetét,
- a kiszámíthatóságot,
- az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

Jól szervezett napirendünk a csoport belső nyugalma is biztosítja azzal, hogy:

- az egyes kisgyermek igényeinek kielégítése közben a csoport életében is áttekinthető rendszer van,
- a gyermekek számára adott a várható eseményekről való tájékozódás,
- várakozás, zavar és sürgetés nélkül biztosít átmenetet az egyes tevékenységek között.

Napirendünket:

- a gyermekcsoport életkori összetételének,
- a gyermekek fejlettségének, szükségleteinek,
- az évszakoknak,
- az időjárásnak,
- a csoportlétszámnak

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

megfelelően alakítjuk.

A napirend megvalósítását:

- a személyi állandósággal,
- a tárgyi feltételek biztosításával,
- a jó munkaszervezéssel,
- a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka összehangolt munkájával,
- a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevételével

támogatjuk.

Mini bölcsődénkben a napirend

7.00 – 8.00	A kisgyermekek folyamatos érkezése, fogadása. Átöltözés után kézmosás a szülővel, aki bekíséri a szobába a gyermeket. Szabad játéktevékenység – a kisgyermeknevelő tájékozódik a szülőtől az előző nap délutáni/esti/éjszakai eseményeiről. Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC-használat, kézmosás. Ritmikus mozgás kezdeményezése.
8.00 – 8.30	Reggelizés, majd gondozási sorrendben fürdőszoba-használat szájjápolással.
8.30 – 10.00	Szabad játék a szobában/udvaron. A kisgyermeknevelő a szabad játék mellett lehetőséget teremt a nevelési helyzetek (mozgás, mondóka, ének, vers, mese, alkotó tevékenységek) megélésére, gyakorlására. Szükség szerint gondozási teendők ellátása.
10.00 – 10.10	Tízórai (folyadék vagy gyümölcs kínálása szobában/udvaron)
10.10 – 11.10	Szabad játék a szobában/udvaron. A kisgyermeknevelő a szabad játék mellett lehetőséget teremt a nevelési helyzetek (mozgás, mondóka, ének, vers, mese, alkotó tevékenységek) megélésére, gyakorlására.
11.10 – 11.30	Folyamatos bejövetel az udvarról, készülődés az ebédhez. Szükség szerint gondozási teendők ellátása.
11.30 – 12.10	Ebéd
12.10 – 14.30	Csendes pihenő (halk, megnyugtató altatódal az álomba ringató)
14.30 – 15.00	Ébredési sorrendben a gondozási teendők ellátása, készülődés az uzsonnához.
15.00 – 15.20	Uzsonna, szükség szerint mosakodás.
15.20 – 17.00	Szabad játéktevékenység szobában/udvaron a szülő megérkezéséig. Szülő tájékoztatása a gyermekével kapcsolatos napi történésekről.

9. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a kisgyermek fejlődését.

A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

9.1. Szakmai álláspontunk a bölcsőde – család kapcsolatában

Mini bölcsődénkben a gyermekek egészséges szocializációja, személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés támogatása.

Amikor a gyermek belép az intézményes világba (bölcsőde), látszólag bővülnek a kapcsolatai, valójában ez nem ilyen egyszerű. Két rendszer találkozik, a család rendszere az intézmény rendszerével.

A gyermek által hazavitt kapcsolati események (pozitív és negatív hatások egyaránt), a család egészére hatnak.

Így van ez akkor is, amikor a feszültségek a családban generálódnak. A gyermek elveszíti biztonságát, belső küzdelmei pedig megnyilvánulnak a viselkedésében, a teljesítményében és a kapcsolataiban is. Már a kisgyermeknevelő is felfigyel rá. Nincs kedve enni, mesét hallgatni, egykedvűen ül, kerüli társait vagy túl agresszív.

Az intézményi feszültségek útvonala a családokban, míg a családoké az intézményben követhető nyomon. A két rendszer és tagjai szüntelenül kapcsolatban vannak, és kölcsönösen hatnak egymásra. El kell tehát fogadnunk, hogy a kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat nem hermetikusan zárt kapcsolati közeg, az ott lezajlott interakciók hatása, útja követhető a család és a bölcsőde rendszerében is.

Fontos tény, hogy a kisgyermek életkorából következően a szülők a kompetensek abban, hogy a családban tapasztalt változásokat képviseljék a bölcsődében, míg az intézmény részéről a kisgyermeknevelő ez a feladat.

Így kerül kapcsolatba a két rendszer határainak védelmezőjeként kisgyermeknevelő és szülő.

Minden családnak máshol vannak a határai. Vannak nagyon szűk és nagyon tág határú családok és intézmények, vannak rugalmas és rugalmatlan határú rendszerek, és vannak átjárható (diffúz) és átjárhatatlan (merev) határok.

A kisgyermeknevelőtől nagyfokú érzékenységet igényel, hogy kitapogassa egy család határait, és a gyermektől, a szülőtől, hogy megtapasztalja a bölcsőde határait.

A korrekt partneri együttműködés kialakításának folyamatában fontosnak tartjuk:

- a kölcsönös bizalom megteremtését,
- az őszinteséget,
- a hitelességet,
- a személyes hangvételt (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikációt,
- az információk megosztását.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Tudatában vagyunk a családi nevelés elsődlegességének, valamint annak, hogy bölcsődei nevelésünk a családi nevelésre kell, hogy épüljön.

A kisgyermeknevelő – szülő kapcsolata többféle lehet. Az igazi hatékonyság érdekében az **együttműködésre törekvő, a partnerségre épülő, a segítségre, bátorításra** szolgáló formákat részesítjük előnyben.

A bölcsőde-család kapcsolatában, a kisgyermek egészséges fejlődése szempontjából négy feltétel együttlétét tartjuk optimálisnak:

- A szülők és a kisgyermeknevelő kiegyensúlyozott, kongruens kapcsolata és egyetértő nevelési módja.
- A gyermek iránti szeretet és bizalom.
- A biztonságnyújtó, követelményt, erőt és oltalmat egyaránt képviselő szülői, nevelői magatartás.
- A nevelésmód rugalmassága, nyitottsága, a nevelői, szülői ráhatásoknak a gyermek személyiségéhez igazodó plaszticitása.

9.2. A családlátogatás

Célja:

- a családdal való kapcsolatfelvétel,
- a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése.

Jelentősége:

- az ismert otthoni környezetben a szülők többsége nyitottabb, nagyobb az esély a kötetlen beszélgetésre,
- olyan értékes információkhoz juthatunk, amit más környezetben, vagy helyzetben nem kaphatunk meg.

Előkészítésében jelentős szerepe van a vezetőnek, aki a gyermek felvételekor jelzi a szülőnek a látogatás fontosságát, célját.

A kisgyermeknevelő szervezi a látogatásokat, felkészül rájuk, hisz a szülők minden lehetséges kérdésére (a bölcsődei étellel, a beszoktatással stb.) elégséges és érthető információkkal kell, hogy szolgáljon. Látogatásának tapasztalatait a gyermek fejlődési naplójában rögzíti.

Az **ismerkedés jellegű családlátogatásokra** közvetlenül a beszoktatások előtt egy, esetleg két héttel kerül sor – véleményünk szerint a három hét túl hosszú idő – így a beszoktatáskor már nem lesz teljesen idegen személy a gyermek számára a kisgyermeknevelő.

A látogatást olyan időpontban szervezzük, mikor a kisgyermek ébren van. Így vele is személyes kapcsolatba kerül a kisgyermeknevelő, valamint láthatja a családtagok egymáshoz való viszonyát, kapcsolatrendszerét, a gyermek helyét a családban.

Nagyon fontos, hogy milyen benyomást keltünk az első találkozáskor. Viselkedésünkkel, kommunikációnkkal megalapozhatjuk a kapcsolatépítést és a bizalmat (a későbbi jó együttműködés feltételeit), de akár el is veszíthetjük annak lehetőségét.

Éreztessek a szülővel, hogy számunkra is fontos a gyermeke, a vele kapcsolatos események és információk.

Ezért fontos a **hitelességünk** (verbális és non-verbális kommunikációnk kongruenciája), **őszinte érdeklődésünk, tapintatosságunk, az intim szféra tiszteletben tartása.**

Elvértve előfordulhat, hogy különböző indokok miatt nem történik családlátogatás.

Amennyiben a szülők – bár ígérték, de mégsem adnak lehetőséget a látogatásra, vagy eleve elhárítják – a kisgyermeknevelő kezdeményezi a **bölcsődében történő beszélgetést**.

Ennek alapján készíti el a feljegyzéseit a kisgyermeknevelő.

Ez ugyan nem pótolhatja a valódi családlátogatáson szereshető információkat, de ismereteket ad a gyermekről.

Ismételt jellegű, évközi családlátogatásra a kisgyermek fejlődésében észlelt zavar, hosszas betegség, veszélyeztetés, stb. esetén kerülhet sor.

Amennyiben a probléma jellege indokolja, az ilyen jellegű családlátogatáson részt vesz az intézményvezető, a védőnő, illetve a családsegítő szolgálat munkatársa is.

9.3. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermekek természetes élettere a család. Hasonló korú társakkal való együtt nevelkedése nem saját, hanem társadalmi igény.

Feladatunk, hogy az igény kielégítése mellett csökkentjük azokat a problémákat, nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elválás, a környezetváltozás okoz.

Ennek megvalósulását szolgálja a **szülővel történő fokozatos beszoktatás**, amit a szülőkkel egyeztetve, a szakma alapelvei és a kisgyermekek érdekei szerint tervezünk és végzünk.

A módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebb módon történjék az elválás, és a kisgyermek biztonságban érezze magát új környezetében.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a **családdal való együttműködést** helyezi előtérbe.

Az anya vagy az apa jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását.

Mérsékeli az adaptáció során mutakozó stressz reakciók (pl. sírás, nyugtalanság, étkezési zavar, alvászavar) súlyosságát, időbeni elhúzódását.

A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatják a nevelői munkát, a nevelői magatartást, módszereket.

A kisgyermeknevelő ismeretei pedig teljessé válnak a gyermek személyisége, fejlettsége és érdeklődése terén.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének alkalmazásával célunk, hogy:

- a kisgyermeknevelő és a szülő együttműködése harmonikus lehessen, és
- a nevelési-gondozási módszerek összhangba hozhatóvá váljanak.

Mini bölcsődénkben a beszoktatás folyamata

<p>Az adaptációs folyamatot két hetes ciklusokban valósítjuk meg.</p> <p>Korábban a családlátogatáson már beszéltünk a szülővel történő fokozatos beszoktatás fontosságáról, szerepéről. Az első szülői értekezleten konkrétan, személy szerint megbeszéljük, hogy a gyermekek milyen sorrendben, és mikor kezdik meg ismerkedésüket a bölcsődével, megerősítjük a szülőket abban, hogy mi az ő szerepük a folyamatban.</p>
<p>Első hét</p> <p>Két kisgyermeket fogadunk, eltérő érkezéssel és távozással kezdve, majd fokozatosan egyre több lesz az „ölelkezési” idejük.</p> <p>A hét végére eljutunk oda, hogy mindkét kisgyermek az egész délelőttöt a bölcsődében tölti, s az ebédet is itt fogyasztja el.</p>

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

- A beszoktatás szorosan a szülő jelenlétében zajlik. A beszoktatási időt úgy emeljük, hogy az anya a gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégezhesse (WC-használat, kézmosás, ételkínálás, stb.), a kisgyermeknevelő ezt megfigyelhesse.
 - A gyermek együttműködésétől függően a kisgyermeknevelő már az első napokban is kísérletet tehet egy-egy gondozási részművelet elvégzésére az anya jelenlétében (pl. orrtörlés, kínálás, stb.).
 - A kisgyermeknevelő egyre többet foglalkozik a gyermekkel, az anyuka egyre inkább kivonja magát. Rövid időre kimegy a csoportszobából, de ezt a gyermekkel megbeszéli.
 - A kisgyermeknevelő kínálja az ebédet, ha nem szükséges, az anya nincs a szobában.
 - Megmutatjuk a kisgyermeknek az ágyát, de még nem alszik itt.
 - Fontos a mindenre kiterjedő, folyamatos kommunikáció a kisgyermeknevelő és a szülő között.
- Értő figyelemmel hallgassuk a szülőt a gondozási helyzetekben, játék közben. Érdeklődünk a gyermek szokásairól, arról, hogyan és mit szeret enni, hogyan és mivel szokott elaludni, mivel szeret játszani, mit tud már egyedül is elvégezni.

Második hét

- A kisgyermeknevelő az anya jelenlétében egyre több gondozási műveletet vesz át. Egymás mozdulatainak megfigyelésével lehetővé válik a gondozási műveletek összehangolása, a szokások átvétele. A vizuális példa mindig meggyőzőbben hat, mint a verbális közlések vagy kérdések.
- Az anya reggeli után távozik és fokozatosan hosszabb időt tölt nélküle a kisgyermek a kisgyermeknevelővel. Ha nem szükséges, az ebéd ideje alatt nem tartózkodik a szobában.
- Az anya fekteti le a gyermeket, és itt marad, függetlenül attól, hogy elaludt-e. Fokozatosan jutunk el odáig, hogy a kisgyermeknevelő fekteti le a gyermeket, az anya kint várakozik, majd később el is megy, és az uzsonna idejére tér vissza.
- A gyermek itt uzsonnázik, ha szükséges, az anya jelenlétében.
- A ciklus végére – ha minden rendben, és nincs probléma – a kisgyermek egész napját a bölcsődében tölti. A szülő uzsonna után érkezik a gyermekért.

Természetesen ez a menet a gyermek igényeihez mérten rugalmasan változhat. Ha szükséges és megoldható, a beszoktatás ideje kitolható.

„Beszokottnak” akkor tekintünk egy gyermeket, ha:

- már hevesebb vagy hosszabb ideig tartó sírás nélkül válik el szüleitől,
- napközben jókedvűen játszik,
- jó étvággal eszik,
- elfogadja társai és a kisgyermeknevelő közeledését.

A beszoktatási időt követően, a kisgyermek új környezetre való reagálásáról, viselkedéséről, a kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat alakulásáról összefoglaló feljegyzést készítünk a gyermek törzslapjában, valamint a szülők tájékoztatásaként az üzenő-füzetben.

9.4. Napi kapcsolattartás

Az érkezés és távozás során rövid kérdés-válasz interakciókra van lehetőség, a másik fél által nem látott eseményekről.

Próbáljuk elfogadtatni a szülőkkel a tájékoztatás szükségességét.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Tapintatos érdeklődéssel szoktatjuk rá a szülőket, hogy fontosnak érezzék a gyermekkel kapcsolatos rövid „beszámolót”.

Érkezéskor a szülő információt nyújt az előző nap fontos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, az esetleges változásokról.

Távozáskor a kisgyermeknevelő (amennyiben már nem tartózkodik a bölcsődében, helyette a bölcsődei dajka) mesél a gyermekről.

Kiemeli a pozitívumokat (közérzet, társkapcsolat, beszéd, játék, étkezés, alvás, önállóság, szobatisztaság, mozgás), elismerően nyilatkozik, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatást ad.

Ügyelünk arra is, hogy a beszélgetés ne a gyermek „feje fölött”, hanem őt bevonva történjen. Kérdésekkel irányítjuk rá a szülő figyelmét, érdeklődését a nevelés szempontjából fontosnak tartott területekre, eseményekre.

Az aggodalmaskodó szülőt igyekszünk megnyugtatni.

Előfordulhatnak nehéz helyzetek, pl. eltitkolja a szülő a gyermek betegségét, negatívan nyilatkozik róla, a kisgyermeknevelőre hivatkozva „fenyegeti” a gyermeket.

Ezek az esetek határozott, következetes nevelői magatartást kívánnak meg a kisgyermeknevelőtől.

A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot és erősítik a bizalmat, lehetőséget adnak a gyermek és egymás jobb megismerésére, a nevelés összehangolására.

9.5. Egyéni beszélgetés

Az a találkozási forma, mely irányulhat:

- a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódásra,
- a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolására.

Kezdeményezheti:

- a szülő,
- a kisgyermeknevelő
- az intézmény vezetője

Az egyéni beszélgetés helyzeteiben feladataink:

- A nyugodt beszélgetés zavartalansága érdekében időpont egyeztetése a szülővel, felkészülés a beszélgetés tárgyából.
- A szülőt partnernek tekintve, találjuk meg a közös hangot, hogy nevelési elgondolásainkat, nézeteinket, módszereinket közelítsük egymáshoz.
- Próbáljunk finoman segíteni, a „bátorító nevelés” eszközeit a szülőnél is alkalmazni.
- Törekedjünk a helyzetnek, időnek, kommunikációs partnernek megfelelő kommunikációs kultúra kialakítására.
- Láttassuk, éreztessük a szülővel, hogy megbecsüljük, együttműködésre törekszünk, partnerként kívánunk részt venni a gyermek nevelésében.
- Erősítsük benne a legapróbb pozitív törekvéseit és eredményeit, hisz tudjuk, hogy a szülő nevelési stílusában a fejlődés apró lépésekben valósul meg.
- Higggyünk a szülő képességeiben, abban, hogy képes együttműködő partnerként részt venni a gyermeke nevelésében.

Ezekben a helyzetekben biztosítjuk a nyugodt beszélgetés feltételeit (időpont egyeztetés, felkészülés), valamint – ha szükséges - a kisgyermek felügyeletét.

A közös átgondolás szakmai kompetenciánkat meghaladó eseteiben egyéb szakember bevonása is kérhető.

9.6. A szülőcsoportos beszélgetések

A kapcsolattartásnak olyan módszere, mely lehetővé teszi, hogy a kisgyermeknevelő moderálásával, a csoporthoz tartozó gyermekek szülei szervezett formában találkozhassanak, beszélgethessenek aktuális témákról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban.

A találkozások célja – kívánt hatása:

- a családi nevelés támogatása,
- a kisgyermek személyiségfejlődésének, szocializációjának segítése,
- a szülői kompetenciaérzés megtartását segíti a problémák megosztása, egymás meghallgatása,
- a szülők viselkedérepertoárja bővül az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolásával,
- a szülők nevelési szokásait befolyásolják a kisgyermeknevelőtől kapott indirekt megerősítések,
- a partneri együttműködés, a bizalomra épülő jó kapcsolat erősítése.

A tematikus beszélgetésekről a kisgyermeknevelő rövid emlékeztető feljegyzéseket készít (dátum, jelenlét, téma, a szülőket érdeklő kérdések, felmerült problémák, következő téma, a beszélgetésvezetéssel kapcsolatos tapasztalatok, tanulságok).

9.7. Szülői értekezlet

Az intézmény vezetője a felvétel alkalmával, majd később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezleteken tart kapcsolatot a szülőkkel.

Évente legalább két alkalommal szervezünk szülői értekezletet.

Szülői értekezlet, új szülők részére

A felvételt követő időszakban (kb. augusztus első hete) szervezzük.

Tájékoztató, ismerkedő jellegű találkozó, amely során bemutatjuk a bölcsődét, ismertetjük a szakmai programot és a házirendet, válaszolunk kérdéseikre.

Megismerkedhetnek a kisgyermeknevelővel, és megállapodnak a családlátogatás időpontjában, valamint a beszoktatás menetrendjében.

Szülői értekezlet, óvodába kerülő gyermekek szülei részére

Az óvodai beiratkozások előtt szervezzük.

A szülők tájékoztatást kapnak az óvodai beiratkozással kapcsolatos teendőikről, az óvoda pedagógiai programjáról.

Rendkívüli szülői értekezlet

A gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítése céljából, valamint a gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben hívjuk össze.

9.8. Szervezett közös programok

A programok a családok igényeihez igazodó többlet lehetőségek, a családi nevelés, a család-bölcsőde kapcsolatának erősítése érdekében.

A program lehet családi délután, játszóház, kézműves alkotó tevékenység, előadás, étel-, könyv-, játékbemutató, sportnap, stb.

Az ünnepekhez, különleges napokhoz kapcsolódóan közös mézeskalács készítést, mikulásvárást, anyák napját, gyermeknapot rendezünk.

A gyermekek a szülők biztonságot adó jelenlétében szerezhetnek tapasztalatokat a társas helyzetekről, együtt játszhatnak szüleikkel és kortársaikkal.

A szülők ötleteket kaphatnak egymástól is a neveléshez, megoszthatják tapasztalataikat egymással, valamint megfigyelhetik a bölcsődei élet részleteit, a napirendet, étrendet, stb.

9.9. A bölcsődei ellátás alatti, valamint a szolgáltatásról szóló indirekt kapcsolattartási/tájékoztatási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat.

Üzenő füzet

A tájékoztatás írásos formája, mely nem helyettesíti a személyes, közvetlen kapcsolattartást, a napi interakciós helyzeteket, de kiegészíti és megerősíti ezeket.

Elsősorban a gyermek fejlődésének követésére, múltjának felidézésére szolgál, de hozzájárul a szülő-kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolathoz, a családi és bölcsődei nevelés összehangolásához.

Hirdetőtábla, faliújság

A kisgyermeknevelő az átadóban, és a folyosón is elhelyez aktuális bölcsődei információkat, gondozásról-nevelésről szóló cikkeket, a tanult énekeket, mondókákat, verseket, kirakja a gyermekek alkotásait és a róluk készült fotókat.

Mint közvetett kommunikációs eszköz, mutatja az intézményben dolgozók szemléletét, kiemeli, mit tartanak fontosnak.

A faliújságon helyezzük el a házirendünket, a heti étlapot, a nevelési év rendjét és minden egyéb információt, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.

Egyéb, a szolgáltatásról szóló tájékoztatási formák

Az intézmény és a fenntartó honlapján, közösségi oldalakon való megjelenések az ismeretterjesztést, az aktuális információknak minél szélesebb körben való megosztását szolgálják.

10. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

10.1. Bölcsődénk kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményei, szakmai központjai a módszertani bázisbölcsődék, melyek feladata az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

Célunk, hogy a megyében működő bölcsődékkal folyamatosan tartsuk a kapcsolatot. A rendszeresség biztosítja a szakmai együttműködést, a tapasztalatok kicserélését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését, megakadályozza az elszigetelődést.

10.2. Mini bölcsődénk és az óvoda kapcsolata

Intézményünk – szervezeti felépítése miatt – szoros kapcsolatot ápol az egy épületben található óvodánkkal.

Az átmenet segítése érdekében kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas, partneri kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Feladataink: egymás kölcsönös segítése, javaslatok, ötletek, problémák megbeszélése.

Az együttműködés lehetőségei:

- kölcsönös hospitálás az intézményekben folyó nevelőmunka és a gyermekek megismerése érdekében,
- az óvodában szervezett szakmai előadásokon a bölcsőde dolgozói is részt vehetnek,
- az ünnepek, gyermekprogramok bizonyos helyzeteiben közös részvétel,
- az óvodába felvételt nyert kisgyermekek látogatása az óvoda kiscsoportjában, az intézményváltás, az átmenet megkönnyítése érdekében,
- a kisgyermeknevelő meglátogatja az óvodában a volt bölcsődés gyermekeit.

10.3. Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatot alakítunk ki mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

Így különösen:

- a Védőnői Szolgálattal,
- a Háziorvosi Szolgálattal, gyermekorvossal,
- a Gyermekjóléti és Családsegítő Központtal,
- a Gyámhatósággal,
- a Pedagógiai Szakszolgálattal.

A kapcsolattartás formái: telefon, e-mail, személyes megbeszélés, levelezés.

Kiemelt figyelmet fordítunk a Gyvt. 17.§-ában meghatározott jelzőrendszeri feladataink megvalósítására.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Alaptevékenységünk keretében – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – jelzéssel élünk a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó Szociális, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Gyermekvédelmi tevékenységünk célja, hogy segítséget nyújtsunk a családoknak szociális és pedagógiai területen gyermekük neveléséhez.

Segítünk minden hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermeket a problémát kiváltó ok feltárására vonatkozóan:

- megfelelő információk gyűjtésével (családlátogatások, egyéni beszélgetés, megfigyelés),
- nevelési hiányosságok felmérésével,
- anyagi problémák, egészségügyi gondok feltárásával.

A feltárt problémáknak megfelelően együttműködünk a családokkal, a családsegítővel és minden olyan intézménnyel, szakemberrel, akik segítségére lehet a családnak, azon keresztül a gyermeknek.

Ezeket a feladatokat egyrészt saját kompetencia határainkon belül, másrészt – mint elsődleges észlelő- és jelzőrendszer – más, külső intézmények bevonásával, a velük való együttműködés biztosításával valósítjuk meg.

A bölcsődei nevelőmunka filozófiáját a gyermekvédelem preventív funkcióinak kell áthatnia. A kisgyermeknevelő minden cselekedetében preventív gyermekvédelmi feladatot lát el, hiszen nagymértékben járul hozzá a rá bízott gyermekek egészséges szocializációjához.

A gyermekvédelem korrekciós feladatait a kisgyermeknevelő jelzéseinek segítségével az intézmény vezetője végzi.

11. A MINI BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

„A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett meg az óvodai nevelésre, a negyedik életévét követő aug. 31. napjáig tovább gondozható a bölcsődében.” (1997. évi XXXI. tv. 42.§(1).

Mini bölcsődénkbe a felvétel **önkéntes, kérelemre** történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- a védőnő,
- a házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- a gyermekjóléti szolgálat.
- a gyámhatóság is kezdeményezheti.

Amennyiben a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a jegyző az ellátás **kötelező** igénybevételét elrendelheti.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

Mini bölcsődénkbe azon szülők gyermeke vehető fel és gondozható, akiknek bejelentett lakóhelye, vagy életvitelszerű tartózkodási helye Szentpéterúr község közigazgatási területén van.

A lakóhely, tartózkodási hely megállapításánál a személyi adat és lakcímnnyilvántartás adatai az irányadók, míg az életvitelszerű tartózkodási hely megállapítása az intézmény vezetője által elvégzett családlátogatással ellenőrizhető.

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

11.1. A felvétel rendje

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év áprilisában/májusában (az óvodai beiratkozással egyidejűleg) van lehetőség.

A bölcsődei felvételnél – az alábbi sorrendben – előnyt élvez különösen az a gyermek:

- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,
- aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és a szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermek,
- akit egyedülálló szülője nevel,
- akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem, vagy csak részben tudja,
- aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség,

A sorrendiség figyelembe vétele nélkül a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a jegyző – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68.§ (3) bekezdése alapján - védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását.

A felvételi kérelmet (Bölcsődei jelentkezési lap) a Szentpéterúri Mazsola Óvoda - Bölcsőde intézményvezetőjéhez személyesen kell benyújtani.

A felvételi kérelemhez szükséges dokumentumok:

- a gyermek TAJ kártyája, lakcímkártyája, anyakönyvi kivonata, egészségügyi/oltási könyve,
- a szülők személyes adatait tartalmazó okmányok,
- tartós betegség esetén szakorvosi igazolás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén az erről szóló határozat, valamint hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetről jegyzői határozat,
- tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolás,
- az illetékes munkaügyi központ igazolása a munkaerő piaci képzésen való részvétel idejéről,
- a szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolás,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolása,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

- egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolása emelt családi pótlék folyósításáról,
- a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolása emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye,
- a házi gyermekorvos, vagy a háziorvos igazolása arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható (Beszoktatás első napján azzal kell jönnie!)

A felvételtől – a kérelem és a becsatolt igazolások alapján – az intézményvezető dönt.

A felvételtől, vagy annak elutasításáról az intézmény vezetője adott év május 20. napjáig írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt, melyben tájékoztatjuk a fellebbezés módjáról is.

Az intézményvezető döntése ellen a szülő jogorvoslati kérelemmel fordulhat a Zalaszentmihályi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjéhez, a kézhezvételtől számított 8 napon belül. A fellebbezést a Jegyzőnek címezve, az intézményvezetőnek kell benyújtani.

Amennyiben a felvételi kérelmet – **férőhelyhiány miatt** – nem lehet teljesíteni, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmére „várakozó listára” vesszük, és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról levélben vagy telefonon értesítjük.

Szintén várakozó listára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más, igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt – nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás igénybe vételére – a felvételi kérelem pozitív elbírálását, a kötelező és aktuális mellékletek hiánytalan meglétét követően – a szülő és a bölcsőde között létrejött **megállapodás** megkötése után van lehetőség.

A megállapodás megkötését megelőzően a szülők tájékoztatást kapnak az intézmény házirendjéről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a fizetendő térítési díj összegéről és megállapításának módjáról, szabályairól, illetve a panaszkezelésről.

A megállapodás tartalmazza:

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- a gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat, ha az ellátás térítési díj-fizetési kötelezettséggel jár,
- az ellátás megszüntetésének módjait,
- a gyermek és törvényes képviselője személyes adatait,
- szülő/törvényes képviselő nyilatkozatát a Gyvt. 33.§ (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatás megtörténtéről.

11.2. Étkezési térítési díj

Bölcsődénkben a napi négyszeri étkezésért térítési díjat kell fizetni a szülőnek/gondviselőnek, a hatályos jogszabály alapján.

Kedvezményre való jogosultságáról a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 6. melléklete alapján nyilatkozni köteles a szülő.

11.3. A bölcsődei ellátás megszűnése

- határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam leteltével,
- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. (indokolt esetben negyedik) életévét betöltötte,
- a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére (kivétel ez alól a védelembe vett, bölcsődei ellátásra kötelezett gyermek),
- ha orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- a bölcsőde házirendjének súlyos és rendszeres megsértése esetén.

12. SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

Mini bölcsődénkben a kisgyermeknevelő a gyermekek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás és tájékoztatás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása:

- gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása,
- a gyermek fejlődésének segítése,
- a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése

érdekében történik.

A dokumentáció semmiképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja!

A dokumentáció vezetésénél fontos szempont:

- a tárgyyszerűség (objektivitás),
- a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket),
- a hitelesség,
- az árnyaltság,
- a rendszeresség,
- a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel kell lenni a kisgyermek fokozott biztonságigényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága; az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat, valamint az adatvédelmi szabályokat a legmesszebbmenőkig figyelembe kell venni.

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a korai fejlesztés és gondozás feladatait – Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleményére épített – fejlesztési évre készített, egyéni fejlesztési terv alapján kell végezni.

Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta) készíti el.

Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell az értelmi fejlesztés, a hallásfejlesztés, a látásfejlesztés, az adaptációs tréning, a mozgásfejlesztő terápiák, a pszichológiai fejlesztés feladatait.

A fejlesztést-gondozást végző gyógypedagógus (terapeuta) központilag kiadott nyomtatványon egyéni fejlesztési naplót vezet.

12.1. A kisgyermeknevelő által vezetett kötelező dokumentumok és azok tartalmi jellemzői

A dokumentáció képet ad a kisgyermeknevelő szakmai ismeretéről, lelkiismeretes munkájáról.

Jelentősége abban is rejlik, hogy a gyermek fejlődésének regisztrálása közben emelheti a szakmai igényességet, hiányzó ismeretek pótlására ösztönöz.

Csoportnapló

A csoportnapló vezetése kötelező. A kisgyermeknevelő vezeti, de a napi történések naplóba történő leírása a bölcsődei dajkának is feladata, abban az esetben, ha a kisgyermeknevelő már nincs jelen a mini bölcsődében.

A csoportnapló tájékoztatást ad a nevelési feladatok tervezéséről, megvalósításáról.

Tartalmazza:

- a csoportba beíratott gyermekek nevét, jelét, életkorukat, a születésnapok időpontját, jelen vagy távollétüket,
- a napi étrendet, az étrenddel kapcsolatos megjegyzéseket,
- a tevékenységformák tervezését (téma, a megvalósulás tervezett módja, módszerek, eszközök – reflexiót a megvalósulással kapcsolatosan)
- levegőztetést, illetve az elmaradás okát,
- az esetleg kapott gyógyszer mennyiségét,
- az egyes gyermek egészségi állapotában történt változást, a székletek számát,
- szülői kéréseket, a távolmaradás közlését,
- csoport hangulatát, érzelmi állapotát,
- rendkívüli eseményt,
- az aktuális eseményeket a gyermekcsoportban, és minden olyan történést, ami az egyes gyermek vagy a csoport életét befolyásolja.

A csoportnaplóban minden nap délelőtti, illetve délutáni bejegyzés készül, a kisgyermeknevelőnek/dajkának aláírásával kell hitelesíteni az általa tett napi bejegyzéseket.

Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap

A gyermek egészségi állapotának rögzítésére szolgáló dokumentum, melynek vezetése együttműködést igényel a gyermekorvossal/házorvossal és a védőnővel.

Tartalmazza:

- a gyermek személyes adatait,
- a bölcsődébe kerülését megelőző anamnézist (a védőnőtől származó státuszlap alapján a gyermekorvos/háziorvos tölti ki),
- a felvételi státuszát,
- a gyermek pszichoszomatikus fejlődését.

A törzslapot fejlődési lap/táblázat egészíti ki.

A kisgyermeknevelő a bejegyzéseit - 1 év alatti gyermek esetében havonta, 1 év feletti gyermek esetében negyedévente - valamennyi fejlődési területre vonatkozóan teszi meg, tapasztalatait a kisgyermek aktuális fejlettségi szintjére vonatkozóan foglalja össze.

A gyermek fejlődési naplója

A fejlődési napló a kisgyermek személyiségfejlődését, képességrendszerének kibontakozását követi nyomon a bölcsődébe kerüléstől az óvodába menésig.

A kisgyermeknevelő a naplóban a napról-napra szerzett tapasztalatait rögzíti. Szakmai irányelvekben meghatározott szempontsor alapján foglalja össze a gyermek fejlődését. Havonta írja az összefoglalót az 1 éves kor alatti gyermekekről, három havonta az idősebbekről.

Minden gyermek fejlődési naplója „tükör”, minden egyes gyermekről olyan képet ad, ami csak rá jellemző, ami megkülönbözteti őt a csoport többi gyermekétől.

Célja: a kisgyermeknevelő lássa a gyermek önmagához képest történő fejlődését, a változások ütemét és irányát.

Tartalmazza:

- a kisgyermek anamnézist (szülői kérdőív),
- a családlátogatás tapasztalatait,
- az adaptáció első tíz napjáról, naponta vezetett naplószerű feljegyzéseket,
- a gyermek érzelmi, értelmi, mozgásos, szociális fejlődéséről – 1 év alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente (a gyermek születése körüli napokon) vezetett – részletes, összefoglaló bejegyzéseket.

A családlátogatásról készült feljegyzés tartalmi elemei:

- Mikor történt (beszoktatás előtt/után) ki volt jelen?
- Hogyan fogadták a szülők a látogatást?
- Gyermek viselkedése a látogatás alatt.
- Gyermek helye a családban, a lakásban.
- Röviden a lakáskörülményekről.
- A szülők kérdéseinek irányultsága.
- Milyen kéréseink voltak a család felé, ezt hogyan fogadták?
- Miben mutatkozott meg a családlátogatás eredményessége/eredménytelensége?

Az adaptációs feljegyzések irányultsága:

- Mikor érkezett a gyermek, ki szoktatja, mi lett a jele? A kisgyermek fejlettségi szintjének általános jellemzői (beszéd, étkezés, szobatisztaság), viselkedése, játéktevékenységei.
- Mennyi időt töltöttek a bölcsődében, a szobában/udvaron kezdődött-e az ismerkedés? Volt-e már családlátogatás? Szülő viselkedése (érdeklődő, együttműködő, más gyermekkel kapcsolatot vesz fel, unatkozik, nehezen adja át gyermekét, stb.).
- Mikor milyen új dologgal ismerkedett a gyermek, azokra hogyan reagált? A kisgyermeknevelővel, a gyermekekkel hogyan alakul a kapcsolata? Naponta hogyan változott a gyermek érzelmi állapota, a kisgyermeknevelőhöz való viszonya? Búcsúzás módja, ki és hogyan vigasztalta, mivel nyugtatható? Érkező szülőt hogyan fogadja?
- Ha megbetegedés történt, mennyit hiányzott, a fokozatosságban hová kellett visszalépni?
- Hány napig gondozta a szülő a gyermekét?
- Ki altatta és milyen körülmények között a gyermeket? Előtte, utána volt-e sírás?
- Milyen szervezési munkákat kellett módosítani a kisgyermeknevelőnek a beszoktatás alatt?
- A szülővel a nevelés terén milyen módszerek merültek fel megbeszélésre, egyeztetésre?

Fejlődési területek, amit a fejlődési naplóban rögzítünk:

- 1) Érzelmi állapot
- 2) Felnőttekhez való viszony
 - a) Kisgyermeknevelővel való kapcsolat
 - b) Más felnőttel való kapcsolat
- 3) Gondozással kapcsolatos magatartás
 - a) Étkezés
 - b) Fürdés, öltözés
- 4) Mozgás
- 5) Értelmi fejlődés
 - a) Figyelem, érdeklődés
 - b) Beszéd megértése – hangadás, verbális beszéd
 - c) Kéznevezés – manipuláció – játék
 - d) Gyermekkekhöz való viszonya
- 6) Alvás
- 7) Ujjszopás, egyéb egyéni megnyugtató
- 8) Szobatisztaság
- 9) Egyéni megnyilvánulások – akarat, éntudat – szokások

Üzenő füzet

A szülők és a kisgyermeknevelő kapcsolattartásának eszköze, melynek különös jelentősége akkor van, amikor nincs lehetőség a személyes, közvetlen, napi interakciós helyzetre.

A megfigyeléseinkre alapuló, élményszerű bejegyzésünk lehet a gyermekkel kapcsolatos bármely jelentős esemény, történés (fejlődési változás, egészségi állapot, új viselkedés megjelenése, stb.).

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

A beszoktatás előtt kérjük a szülőket, hogy írják le a füzetbe, amit fontosnak tartanak gyermekükről.

A kisgyermeknevelő felkészültségétől, empátiás készségétől függ, mennyire képes meglátni és hasznosítani az írások szándékos és rejtett üzeneteit.

A kisgyermeknevelő havi rendszerességgel, személyhez szóló levél formában tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, a változásokról.

A havi feljegyzések tartalma csökkenti a szülők szorongását, növeli a biztonságérzetet, ráirányítja a szülő figyelmét a kisgyermekre.

Az üzenő füzetbe kerülő rendszeres bejegyzések nem csupán a gyermek fejlődéséről adnak tájékoztatást a szülőnek, de a kisgyermeknevelő szakmai munkájáról, módszereiről, empátiás készségéről is.

Az üzenő füzet a gyermek polcán van elhelyezve, a kölcsönös tájékoztatás hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolathoz, a bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

Az üzenő füzet bejegyzéseinek folyamatosságával a kisgyermek bölcsődében töltött időszakáról hagyunk nyomot a családnak, a kisgyermek számára.

A gyermekkel kapcsolatos dokumentációknak reális képet kell adniuk a gyermek fejlődéséről. A más- más dokumentumban (pl. üzenő füzet, fejlődési napló), de azonos időszakban, azonos témában tett egyes bejegyzések tartalmilag szinkronban kell, hogy legyenek.

Szakmai tudatosságunkat, alaposságunkat, odafigyelésünket tükrözik a hiteles, egymásnak nem ellentmondó leírások.

13. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉSÉGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

13.1. Képzés, továbbképzés

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző - szakképesítéssel rendelkező - szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melynek részletes szabályait a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet tartalmazza.

Kisgyermeknevelőnk még nem rendelkezik szakképesítéssel, mivel nyelvvizsga hiányában csak abszolutóriummal rendelkezik.

A diploma megszerzését követően kezdődik első kötelező továbbképzési ciklusa.

Egy bölcsődei dajkánk „óvodai dajka” szakképesítéssel rendelkezik. Tervezzük, hogy a közeljövőben induló bölcsődei dajka képzés elvégzésével megszerzi a „bölcsődei dajka” szakképesítést.

A munkaköri leírása szerint bölcsődében és az óvodában is foglalkoztatott dajka kisgyermeknevelői szakképesítést kíván megszerezni.

Ezzel nem csupán a szakszerű helyettesítés lenne megoldott, de munkavégzése is tudatosabbá válna.

Újonnan induló, múlttal, kialakult gyakorlattal nem rendelkező mini bölcsőde lévén – nagy szükségünk van szakmai tanácsokra, útmutatóra. Ehhez kérjük a Módszertani Bölcsőde segítségét, támogatását, hogy részt vehessünk belső képzéseiken, rendezvényeiken.

13.2. Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát.

Ehhez biztosítjuk a szakmai folyóiratokat, internet használat lehetőségét.

13.3. A minőség biztosítása mini bölcsődénkben

Minőségnek tekinthetjük nevelő-gondozó tevékenységünket akkor, ha kimutatható az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődése, az életkori sajátosságoknak és egyéni szükségleteknek megfelelő bánásmódunk, gyermekközpontúságunk, valamint megteremtettük mindehhez az optimális tárgyi feltételeket.

A minőség elérése érdekében feladataink:

- A bölcsődék működését szabályozó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (Alapprogram; intézményünk Szakmai Programja; A bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai; Belső szabályzatok).
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: anyagi, erkölcsi elismerésre, szakmai fejlődésre a lehetőségek megtalálása.

A munka hatékonyságának, minőségének ellenőrzése az **éves ellenőrzési terv** szerint történik.

Az óvodai dolgozók értékeléséhez hasonlóan, adott részterületek értékelése során az ellenőrzés tapasztalatait (önértékelés, vezető által történő értékelés) ismertetjük a dolgozóval, aki észrevételt tehet.

Célja: az erősségek és fejlesztendő területek meghatározása, a reális önértékelés képességének alakítása, a fejlődésre való igény elindítása.

Szakmai Programunk bevalásának vizsgálata céljából kérdőívet állítunk össze a bölcsődébe járó gyermekek szülei részére.

A bölcsődei ellátás során – évente – kitöltött kérdőívek a partneri elégedettséget vagy elégedetlenséget hivatottak tükrözni, közvetetten adnak visszajelzést munkánkról.

A kérdőívek kiértékelése után - szakmai kompetenciánkhoz mérten – megtesszük a szükséges változtatásokat.

14. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak sérthetlenségére, valamint a szülők, törvényes képviselők és a bölcsődei dolgozók állampolgári, alkotmányos jogainak biztosítására.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A bölcsődében minden kisgyermeknek:

- *Joga van arra, hogy őt személyében elfogadják, joga van a megértő, tapintatos, tiszteletteljes bánásmódra. Joga van arra, hogy védve legyen a rejtett és nyílt erőszak akár tettben, akár szóban való legkisebb megnyilvánulásától is.*
- *Joga van arra, hogy odafigyelő, szeretetteljes, támogató kapcsolata alakulhasson ki a róla gondoskodó felnőttekkel, akik ismerik és tekintetbe veszik egyéni testi és lelki szükségleteit.*
- *Joga van az egészséges életmódra, arra, hogy törődjenek testi jóllétével: mindig egyéni igényeire tekintettel gondoskodjanak táplálkozásáról, öltöztetéséről, szabad levegőn tartózkodásáról, pihenéséről.*
- *Joga van arra, hogy a róla való gondoskodás közben, testi szükségletei kielégítése során is érzékelhesse a személyes, gyengéd bánásmódot. Joga van arra, hogy ne sietessék, és ne siessenek vele.*
- *Joga van személyi kapcsolatainak, életkörülményeinek, tárgyi környezetének állandóságára, arra, hogy napi életének eseményei előreláthatóak és áttekinthetőek legyenek számára. Joga van arra, hogy környezetére hatással lehessen, és ezáltal is pozitív képe alakulhasson ki önmagáról.*
- *Joga van arra, hogy fejlődését figyelemmel kísérjék és elősegítsék, egyéni fejlődési ritmusát tiszteletben tartás, és ne szembesítsék őt olyan elvárásokkal, melyekre még nem érett.*
- *Joga van arra, hogy elegendő és megfelelő lehetőséget kapjon ahhoz, hogy önállóan tevékenykedjen, szabadon mozogjon és játsszon, joga van arra, hogy saját kezdeményezésére ismerkedhessen környezetével és ebben őt a felnőtt érdeklődéssel kísérje.*
- *Joga van arra, hogy a társakkal való együttélés tanulása során egy számára áttekinthető, kis gyermekcsoportban megkapja azt a támogatást, melynek segítségével jól és biztonságban érezheti magát.*
- *Joga van arra, hogy érzelmeit kifejezhesse: örömeiben osztozzanak, bánatában együtt érezzenek vele, ha szüksége van rá, megvigasztalják és indulatai kezelésében segítséget kapjon.*
- *Joga van arra, hogy a családjához való kapcsolatához olyan támogatást kapjon, amely hidat képez az otthon és a bölcsőde között, ezáltal szülei is nyomon követhessék mindennapjainak eseményeit. Joga van arra, hogy a bölcsődében töltött idő alatt is érezhesse azt, hogy számára a családja a legfontosabb.*

(A magyarországi Pikler-Lóczy Társaság nyilatkozata a bölcsődés gyermekek jogairól)

Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő jogai:

- Joga van megválasztani az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta.
- Joga, hogy megismerje az intézmény házirendjét, szakmai programját.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- Joga van a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- Megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Joga, hogy véleményt mondjon, észrevételt, javaslatot tegyen az ellátással kapcsolatban.
- Joga van arra, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartsák.
- Joga, hogy az ellátást nyújtó kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal éljen, melyet az intézmény vezetője felé – szóban, vagy írásban – intézhet.

Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő kötelessége:

- gondoskodjon a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres bölcsődébe járását,
- kísérelje figyelemmel gyermeke fejlődését és a tőle elvárható módon, segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyermek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet normáinak elsajátítását,
- gyermekével együttműködjön, emberi méltóságát tiszteletben tartsa,
- gyermekét az őt érintő kérdésekben tájékoztassa, igényeit, véleményét figyelembe vegye,
- gyermeke jogainak érvényesítése érdekében tegye a szükséges intézkedéseket,
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel és részére az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg,
- tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát, jogait.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- Biztosítani kell számukra az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges, törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételeket.
- A dolgozónak joga van véleménye kinyilvánítására.
- Joga van arra, hogy tevékenységét értékeljék, joga van megkapni a munkavégzésével kapcsolatos elismerést.
- Joga van ahhoz, hogy munkájához, szakmai fejlődéséhez segítséget kérjen és kapjon.
- Joga van arra, hogy őt érintő panasz esetén meghallgassák, joga van a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal összefüggésben védelemre.
- Joga van arra, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartsák.
- Joga van személyes adatainak a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerinti kezelésére.

A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

A személyes gondoskodást végző személlyel kapcsolatos elvárás:

- felkészült és lelkiismeretes munkavégzés,
- a szülővel való jó kapcsolatra, partneri együttműködésre törekvés,
- a gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása,

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

- a Szociális Munka Etikai Kódexének, valamint a szakmai programban és a házirendben megfogalmazott szakmai és adatvédelmi szabályoknak a betartása.

Jogorvoslat

A gyermekek szülője/törvényes képviselője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermek jogok sérelme, továbbá
- az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

Az intézmény vezetője a panasz kivizsgálását követően tájékoztatást ad a vizsgálat eredményéről, illetve a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról 15 napon belül.

A gyermek szülője/törvényes képviselője az intézmény fenntartójához fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

15. ZÁRSZÓ

Bízunk abban, hogy szakmai programunk a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteit és a szakmai értékeket követve szolgálja a kisgyermek sokoldalú személyiségfejlődését.

Hisszük, hogy a szakmai program megvalósításával boldog gyermekkort, egészséges, testi, lelki és szociális fejlődést biztosítunk a gyermekeknek, és a bölcsődés kor végére alkalmassá válnak az óvodai élet megkezdésére.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

16. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen Szakmai Program az elfogadás keltétől - 2018. május 24. napjától - hatályos.

A Szakmai Program hozzáférhető a bölcsődébe járó gyermekek szülei, a bölcsődébe készülő gyermekek szülei részére, továbbá a fenntartó, az ellenőrzést végző szervek és minden érdeklődő számára.

Felülvizsgálatára, módosítására törvényi/jogszabályi változás, illetve intézményi működési változás esetén kerül sor.

Szentpéterúr, 2018. május 15.

Készítette:

.....
Horváthné Szigligeti Adél
intézményvezető

Ph.

A Szentpéterúri Mazsola Óvoda - Bölcsőde Szakmai Programját Szentpéterúr Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 59/2018. (V.24.) számú határozatával elfogadta.

Kelt:.....

.....
polgármester

Ph.

Melléletek:

1. sz. melléklet: HÁZIREND
2. sz. melléklet: MEGÁLLAPODÁS

1. sz. melléklet

MINI BÖLCSŐDÉNK HÁZIRENDJE

Kedves Szülők!

Szeretettel és tisztelettel köszöntjük Önöket mini bölcsődénkben.

Az elkövetkezendő időben közös lesz örömünk és felelősségünk gyermekeik nevelése során.

Ezért szeretnénk, ha valódi partnerként kapcsolatunk a kölcsönös bizalomra és tiszteletre épülne.

Ahhoz, hogy együttműködésünk eredményes és jó legyen, engedjék meg, hogy figyelmükbe ajánljuk a bölcsőde életét meghatározó, a kisgyermek életrendjével kapcsolatos legfontosabb rendelkezéseket.

Bízunk benne, hogy házirendünk segít az eligazodásban, a megértésben, a szülői jogok és kötelességek gyakorlásában.

A házirendben foglaltak betartása a gyermekekre, szülőkre, hozzátartozókra, és a bölcsőde minden dolgozójára nézve egyaránt kötelező.

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Az intézmény neve, címe: Szentpéterúri Mazsola Óvoda - Bölcsőde
8762 Szentpéterúr, Dózsa György utca 3.

Telefonszáma: 92/568-062

E-mail címe: sztpurovi@profinter.hu

Honlap elérhetősége: www.szentpeteruriovi.hu

Intézményvezető neve: Horváthné Szigligeti Adél

Bölcsőde szakmai vezető neve: Pintér Katalin

Az intézmény fenntartója, címe, elérhetősége: Szentpéterúr Községi Önkormányzat
8762 Szentpéterúr, Petőfi Sándor utca 1.
92/568-017

A mini bölcsőde férőhelyszáma: 7 fő

Házirendünk jogszabályi alapja:

- 1991. évi LXIV tv. A gyermekek jogairól
- 1993. évi III. tv. A szociális igazgatásról és ellátásokról
- 1997. évi XXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről

A házirend nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések:

- A bölcsődei beiratkozáskor valamennyi szülő egy-egy példányban megkapja a házirendet.
- A beiratkozást követő első közös szülői értekezleten tájékoztatót tartunk a házirendről.
- A házirend az intézmény épületében lévő hirdetőablán, a csoport kisgyermeknevelőjénél és intézményünk honlapján is megtekinthető.

AZ INTÉZMÉNY MUNKARENDJÉVEL ÉS ÉLETÉVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

1. A bölcsődei felvétel rendje

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év áprilisában/májusában (az óvodai beiratkozással egyidejűleg) van lehetőség.

A felvételi kérelmet (Bölcsődei jelentkezési lap) a Szentpéterúri Mazsola Óvoda intézményvezetőjéhez személyesen kell benyújtani.

A felvételi kérelemhez szükséges dokumentumok:

- a gyermek TAJ kártyája, lakcímkártyája, anyakönyvi kivonata, egészségügyi/oltási könyve,
- a szülők személyes adatait tartalmazó okmányok,
- tartós betegség esetén szakorvosi igazolás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén az erről szóló határozat, valamint hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetről jegyzői határozat,
- tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolás,
- az illetékes munkaügyi központ igazolása a munkaerő piaci képzésen való részvétel idejéről,
- a szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolás,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolása,
- egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolása emelt családi pótlék folyósításáról,
- a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolása emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye,
- a házi gyermekorvos, vagy a háziorvos igazolása arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható (utólag, a beiratkozást megelőző – legkésőbb – 5. napon elegendő csatolni.

A felvételtől – a kérelem és a becsatolt igazolások alapján – az intézményvezető dönt.

A felvételtől, vagy annak elutasításáról az intézmény vezetője adott év május 20. napjáig írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt, melyben tájékoztatjuk a fellebbezés módjáról is.

Az intézményvezető döntése ellen a szülő jogorvoslati kérelemmel fordulhat a Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjéhez.

A bölcsődei ellátás igénybe vételére – a felvételi kérelem pozitív elbírálását követően – a szülő és a bölcsőde között létrejött **megállapodás** megkötése után van lehetőség.

2. A mini bölcsőde nyitva és zárva tartásának rendje

A nevelési-gondozási év meghatározása: szeptember 1. napjától augusztus 31. napjáig.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde Szakmai Program

Ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart a bölcsőde.

A nyári és a téli zárva tartást a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó határozza meg, amely időpontokról a szülőket adott év február 15. napjáig tájékoztatjuk.

Takarítási szünet: fenntartói döntés alapján, augusztus hónapban.

3. A gyermekek érkezése, távozása

A bölcsőde hétfőtől-péntekig, 7⁰⁰ órától 17⁰⁰ óráig tart nyitva.

A gyermekek 8⁰⁰ – 8³⁰ –ig reggeliznek. Kérjük, hogy gyermekükkel lehetőleg előtte, 8⁰⁰ óráig érkezzenek be az intézménybe. A reggeliztetés ideje alatt gyermeket nem vesz be a bölcsőde, így biztosítva a gyermekek biztonságos és nyugodt étkezését.

Ugyanez vonatkozik a délutáni időszakra is, 15⁰⁰ és 15²⁰ között kérjük, a gyermekek uzsonnáztatási idejét ne szakítsák félbe.

A bölcsőde felelősséget csak azért a gyermekért vállal, akit a szülő, illetve a kísérő átad a csoportban tartózkodó kisgyermeknevelőnek.

A reggeli érkezést követően kérjük, hogy gyermeküket szükség szerint öltöztessék át, a gyermek korától függően kínálják fel a bili vagy a WC használatát, majd kézmosás után kísérik be a csoportszobába, és tájékoztassák a kisgyermeknevelőt a gyermek hogylétéről, az otthoni eseményekről.

Hazavitelkor a kisgyermeknevelő beszámol a napi eseményekről és átadja a szülőnek a gyermeket. Ekkor ismét a szülő feladata a gyermek utcai ruhába való átöltöztetése.

A gyermekek hazaviteléről 17⁰⁰ óráig szíveskedjenek gondoskodni.

A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa –írásban - meghatalmazott személy viheti el. Kiskorú (14 év alatti) személy e feladattal nem bízható meg.

Ha a szülő a gyermekét méltányolható, rendkívüli ok miatt a bölcsődéből a nyitva tartás végéig nem tudja elvinni, köteles a bölcsődét értesíteni.

Abban az esetben, ha nem történik jelzés – és a szülő a zárás után több mint egy órával nem jelentkezik gyermekéért, vagy a gyermek kiadására megjelölt személy olyan fizikális, vagy mentális állapotban van, hogy azzal veszélyezteti a gyermeket - a gyermek elhelyezéséről a Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével, hivatalos eljárás keretében gondoskodunk.

Távozáskor, miután a gyermekét átvette, a bölcsőde egész területén a **szülő viseli a teljes felelősséget gyermeke iránt.**

4. Értékmegőrzés

A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön, jellel ellátott szekrénye van a ruhái elhelyezésére. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat (váltóruha, váltócipő) tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermekeken lévő ékszerért vagy hozott tárgyért felelősséget vállalni nem tudunk.

5. Gyermek a bölcsődében

A beszoktatás a szülővel történik (általában két hét). Kérjük a szülőket, hogy – amennyiben egészséges a gyermek – rendszeresen hozzák a bölcsődébe.

A gyermeket tisztán, gondozottan hozzák, az időjárásnak megfelelően öltöztetve.

A gyermekek ruházata legyen praktikus, kényelmes. Az átöltözéshez tartalékruha és alsónemű - szükség esetén pelenka - a szükséges mennyiségben álljon rendelkezésre.

A gyermekek bölcsődei ruházatáról a szülő gondoskodik.

Szükség esetén váltóruhát tud a bölcsőde biztosítani.

A még nem szobatiszta gyermekek részére –amennyiben a szülőnek szociális helyzeténél fogva nem áll módjában – rendelkezésre bocsátjuk az egyszer használatos pelenkát.

A csoportszobákban minden gyermeknek váltócipőt kell viselnie (lehetőleg zárt sarkú, nem papucs).

Ezek a személyes tárgyak a gyermekek saját jelével ellátott polcra kerülnek.

Az öltözőszekrényben élelmiszert tartani és az átadóban a gyermeket etetni nem szabad!

6. Egészségvédelem - balesetvédelem

A bölcsődébe **csak egészséges gyermek hozható**. A közösségbe járó gyermekek érdekében lázas ($37,5^{\circ}\text{C}$ vagy ennél magasabb testhőmérséklet), antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja.

A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét értesíteni kell.

A gyermek gyógyszer- és ételérzékenységéről a szülő tájékoztassa a kisgyermeknevelőt, a kivizsgálás eredményét igazoló dokumentumot kérjük bemutatni.

Ha a gyermek gyógyszert, vagy gyógyhatású készítményt kap, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni a kisgyermeknevelőt.

Érkezéskor a betegsége utaló jelek esetén a kisgyermeknevelőnek joga van a gyermek átvételét megtagadni és kizárólag orvosi igazolással fogadni a bölcsődében.

Abban az esetben, ha a gyermek napközben betegszik meg a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, vagy a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a szülő vagy a hozzátartozó **pontos címe és telefonszáma**.

Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjon gyermeke hazavételéről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.

Betegség miatt hiányzó gyermeket – gyógyulás után – csak (egészséges, közösségbe mehet) orvosi igazolással tudunk fogadni.

A megtörtént kötelező védőoltásokról folyamatos tájékoztatást kérünk.

Gyógyszert a szülő a kisgyermeknevelőnek nem adhat át gyermeke gyógykezelésére.

Kivétel: egyes nem fertőző (allergia, anyagcsere, epilepszia, stb.) betegségben szenvedő gyermeknek, ha szükséges, az orvos által előírt gyógyszerét beadhatja a kisgyermeknevelő.

A gyermekek fejlettségüknek megfelelő balesetvédelmi nevelésben részesülnek.

Baleset előfordulásakor a kisgyermeknevelőnek minden esetben tájékoztatnia kell a szülőt/gondviselőt.

Amennyiben a gyermek orvosi ellátásra szorul, a szülőt értesítjük, és jegyzőkönyvet állítunk ki a baleset körülményeiről.

Az otthon történt balesetokról kérjük, hogy tájékoztassák a gyermeket átvevő kisgyermeknevelőt.

A bölcsődében a gyermekek lehetőleg ne viseljenek ékszert a balesetveszély miatt.

Fülbevalóval, nyakláncal érkező gyermeket a bölcsődébe fogadni csak szülői felelősségvállalás esetén tudunk.

Amennyiben a szülő gyermeke fejében élősdit (tetű, serke) észlel, kérjük, jelezze, hogy a többi gyermek érdekében a szükséges intézkedést megtehesse.

A gyermekek cumijait, alvókáit kérjük tisztán tartani.

7. Hiányzás – a távolmaradás igazolása

Amennyiben a szülő a gyermekét betegség, vagy egyéb ok miatt nem hozza bölcsődébe, a **távolmaradást reggel 8⁰⁰ óráig kell jeleznie** személyesen, vagy telefonon.

Betegség után a kisgyermek csak orvosi igazolással járhat ismét közösségbe.

A szülő az igazolást köteles a kisgyermeknevelőnek a bölcsődébe érkezéskor átadni.

Kérjük a szülőket, hogy a gondozási-nevelési év alatt a gyermek bármilyen távolmaradását szíveskedjenek bejelenteni (szóban, telefonon, üzenő füzetben).

8. A gyermekek étkeztetésével kapcsolatos tudnivalók

A gyermekek napi négyszeri – az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő - étkezésének megszervezése, biztosítása a bölcsőde feladata.

Az ételekből az ételmintát az előírásoknak megfelelően kezeljük és tároljuk.

Az étkezési térítési díjak befizetésének rendje

Az étkezési térítési díj összegét a fenntartó rendeletben határozza meg.

A befizetés időpontjának pontos dátumát a bölcsődében a faliújságon függesztjük ki.

A befizetés készpénzes fizetéssel teljesíthető az élelmezésvezetőnél.

A kisgyermeknevelő a szülőktől pénzt nem vehet át, így a szülő felelőssége, hogy a meghatározott napon eleget tegyen kötelezettségének.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

Hiányzás esetén az étkezést írásban, valamint telefonon lehet lemondani, minden nap 8⁰⁰ óráig.

Be nem jelentett hiányzás esetén a szülő a térítési díj visszafizetésére nem tarthat igényt.

A kedvezményes étkezési támogatás igénybevételének eljárásrendje

2015. szeptember 1. napjától térítésmentes bölcsődei étkezés vehető igénybe a gyermek után a következő esetekben:

- ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ha a családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ha a gyermek maga tartósan beteg vagy fogyatékos,
- ha három vagy több gyermeket nevelnek,
- ha a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér 130%-át.

Az intézmény vezetője a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeiről és azok igénybe vételének módjáról tájékoztatja a szülőket:

- a beíratáskor,
- az ellátás igénybe vételének megkezdésekor, és
- a normatív kedvezmények feltételeinek megváltozásakor.

Étkezési térítési díj kedvezményes igénybe vételéhez szükséges igazolások:

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékról szóló 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozattal.

- a) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknél:
 - hatósági döntés (jegyző állítja ki), a kiállításától a határozatban megjelölt lejáratú időpontig érvényes.
- b) Olyan családban élő gyermek, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek:
 - nyilatkozat (328/2011. Korm. rendelet 6. sz. melléklet), szakorvosi igazolást mellékelni kell.
- c) Tartósan beteg vagy fogyatékos:
 - nyilatkozat (328/2011. Korm. rendelet 6. sz. melléklet), szakorvosi igazolás, valamint az emelt összegű családi pótlékról MÁK igazolás.
- d) Három vagy több gyermeket nevelnek a családban:
 - nyilatkozat (328/2011. Korm. rendelet 6. sz. melléklet)
- e) A családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér 130%-át:
 - nyilatkozat (328/2011. Korm. rendelet 6. sz. melléklet)

Az étkezési kedvezményekhez szükséges igazolásokat minden nevelési év elején kell leadni!

A támogatások megszűnését, az igazolások lejártát a szülőnek kötelessége figyelemmel kísérni, és azt a bölcsőde felé jelezni!

A lejárat napját követően a kedvezményt nem áll módunkban figyelembe venni!

9. Az intézmény létesítményeinek használati rendje

- Az intézmény bejáratai 8⁰⁰ –ig nyitva vannak, ezt követően a gyermekek biztonsága érdekében zárva tartjuk. A később érkezők szíveskedjenek a bejárati ajtón lévő csengőt használni!
- Az intézményben a nyitva tartási időn belül más személy - az intézményhasználó szülőkön és a szakmai munkát végző kollégákon kívül – csak a vezető tudtával és engedélyével tartózkodhat.
- A bölcsődét látogatók kötelesek vigyázni az intézmény felszereléseire és értékeire.
- **A bölcsőde udvarára kerékpárt behozni, vagy az udvar területén tárolni balesetveszélyes, és tilos! Állatot, pl. kutyát szintén tilos behozni!**
- A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni, más helyiségekbe betolni, vagy bevinni nem megengedett.
- Az intézmény udvarán elhelyezett játékokat csak az intézménybe járó gyermekek használhatják az itt dolgozók felügyeletével.
- **Kérjük, ügyeljenek az intézmény és környezete tisztaságára!**
- **Az intézmény egész területén szigorúan tilos a dohányzás!**

10. Kapcsolattartás és együttműködés lehetőségei

A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítése érdekében lehetőséget biztosítunk – a családlátogatáson és a szülővel történő beszoktatáson túl – a **kisgyermeknevelő és a szülő napi találkozásaira**, az üzenő füzetten keresztül történő információ cserére, szülői értekezletekre, csoportbeszélgetésekre.

Az aktuális, intézményt érintő információk a hirdető táblán kerülnek kiírásra.

Kérjük, minden szülő hozzon gyermekének egy „**üzenő füzetet**”, melybe a kisgyermeknevelő rendszeres tájékoztatást ad a gyermekek fejlődéséről. Örömmel fogadjuk, ha a szülők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek egészségi állapotára, fejlődésére vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.

Év közben bölcsődénk nyitott rendezvényekkel, szülőcsoportos beszélgetésekkel várja a szülőket a folyamatos kapcsolattartás és a gyermek bölcsődei életének figyelemmel kísérése céljából.

11. A bölcsődei ellátás megszűnésének módja

Megszűnik a gyermek bölcsődei ellátása:

- határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam leteltével,
- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. (indokolt esetben negyedik) életévét betöltötte,
- a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére (kivétel ez alól a védelembe vett, bölcsődei ellátásra kötelezett gyermek),
- ha orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- a bölcsőde házirendjének súlyos és rendszeres megsértése esetén.

12. Érdekképviselő – a panaszkezelés módja

A gyermekek szülője/törvényes képviselője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermek jogok sérelme, továbbá
- az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

Az intézmény vezetője a panasz kivizsgálását követően tájékoztatást ad a vizsgálat eredményéről, illetve a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról 15 napon belül.

A gyermek szülője/törvényes képviselője az intézmény fenntartójához fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

13. A szülőkkel való közös nevelési elvek alakítása

A bölcsődénkbe járó kisgyermeket arra neveljük, hogy:

- tanulják meg tisztelni a felnőtteket,
- fogadják el társaik egyéniségét, másságát,
- tudják érvényesíteni magukat, de legyenek képesek alkalmazkodni,
- konfliktusaikat ne durvasággal, erőszakkal oldják meg.

Ezen törekvésünk sikeressége érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekeikben.

A szülőnek meg kell tennie mindent gyermeke fejlődése érdekében. Szükséges, hogy elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, a bölcsőde rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

Kérjük, tartsák tiszteletben az intézményben dolgozók emberi méltóságát, jogait.

Figyeljenek arra, hogy a gyermek előtt indulatos, negatív megjegyzések ne hangozzanak el:

- **mások gyermekére, annak származására,**
- **a bölcsődére, az ott dolgozó felnőttekre vonatkozóan.**

14. A gyermekek és a szülők jogai és kötelezettségei

A bölcsődében minden kisgyermeknek:

- *Joga van arra, hogy őt személyében elfogadják, joga van a megértő, tapintatos, tiszteletteljes bánásmódra. Joga van arra, hogy védve legyen a rejtett és nyílt erőszak akár tettben, akár szóban való legkisebb megnyilvánulásától is.*
- *Joga van arra, hogy odafigyelő, szeretetteljes, támogató kapcsolata alakulhasson ki a róla gondoskodó felnőttekkel, akik ismerik és tekintetbe veszik egyéni testi és lelki szükségleteit.*

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

- *Joga van az egészséges életmódra, arra, hogy törődjenek testi jóllétével: mindig egyéni igényeire tekintettel gondoskodjanak táplálkozásáról, öltözetéről, szabad levegőn tartózkodásáról, pihenéséről.*
- *Joga van arra, hogy a róla való gondoskodás közben, testi szükségletei kielégítése során is érzékelhesse a személyes, gyengéd bánásmódot. Joga van arra, hogy ne sietessék, és ne siessenek vele.*
- *Joga van személyi kapcsolatainak, életkörülményeinek, tárgyi környezetének állandóságára, arra, hogy napi életének eseményei előreláthatóak és áttekinthetőek legyenek számára. Joga van arra, hogy környezetére hatással lehessen, és ezáltal is pozitív képe alakulhasson ki önmagáról.*
- *Joga van arra, hogy fejlődését figyelemmel kísérjék és elősegítsék, egyéni fejlődési ritmusát tiszteletben tartás, és ne szembesítsék őt olyan elvárásokkal, melyekre még nem ért.*
- *Joga van arra, hogy elegendő és megfelelő lehetőséget kapjon ahhoz, hogy önállóan tevékenykedjen, szabadon mozogjon és játsszon, joga van arra, hogy saját kezdeményezésére ismerkedhessen környezetével és ebben őt a felnőtt érdeklődéssel kísérje.*
- *Joga van arra, hogy a társakkal való együttélés tanulása során egy számára áttekinthető, kis gyermekcsoportban megkapja azt a támogatást, melynek segítségével jól és biztonságban érezheti magát.*
- *Joga van arra, hogy érzelmeit kifejezhesse: örömeiben osztozzanak, bánatában együtt érezzenek vele, ha szüksége van rá, megvigasztalják és indulatai kezelésében segítséget kapjon.*
- *Joga van arra, hogy a családjához való kapcsolatához olyan támogatást kapjon, amely hidat képez az otthon és a bölcsőde között, ezáltal szülei is nyomon követhessék mindennapjainak eseményeit. Joga van arra, hogy a bölcsődében töltött idő alatt is érezhesse azt, hogy számára a családja a legfontosabb.*

A gyermek kötelességei

- A gyermek, személyiségi jogainak gyakorlása közben nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében.
- Nem veszélyeztetheti a saját és társai, a bölcsőde alkalmazottai egészségét, testi épségét.

Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő jogai:

- Joga van megválasztani az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta.
- Joga, hogy megismerje az intézmény házirendjét, szakmai programját.
- Joga van a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- Megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Joga, hogy véleményt mondjon, észrevételt, javaslatot tegyen az ellátással kapcsolatban.
- Joga van arra, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartás.
- Joga, hogy az ellátást nyújtó kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal éljen, melyet az intézmény vezetője felé – szóban, vagy írásban – intézhet.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő kötelessége:

- gondoskodjon a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres bölcsődébe járását,
- kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését és a tőle elvárható módon, segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyermek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet normáinak elsajátítását,
- gyermekével együttműködjön, emberi méltóságát tiszteletben tartsa,
- gyermekét az őt érintő kérdésekben tájékoztassa, igényeit, véleményét figyelembe vegye,
- gyermeke jogainak érvényesítése érdekében tegye a szükséges intézkedéseket,
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel és részére az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg,
- tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát, jogait.

A gyermekek érdekében kérjük együttműködésüket és a házirend betartását!

Záró rendelkezések

A Házirend nyilvános, a faliújságon, az intézmény honlapján bárki számára hozzáférhető.

A Házirend egy példánya a szülő részére átadásra kerül, az átvételt - az intézmény felé – a Nyilatkozat aláírásával igazolja.

A Házirend minden évben felülvizsgálatra, igény szerint módosításra kerül.

A Házirendben nem szabályozott kérdésekben az SZMSZ rendelkezései az irányadók.

Szentpéterúr, 2018. május 15.

.....
Horváthné Szigligeti Adél
intézményvezető

Ph.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

Legitimációs záradék

2018.

Készítette:
intézményvezető

Ph.

A **szülői képviselet** a Házi rend elfogadásához - a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez – a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott időtartam biztosításával gyakorolta.
A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Szentpéterúr, 2018.

.....
a szülői szervezet képviseletében

Az **alkalmazotti közösség** a Házi rend elfogadásához – a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez - a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott időtartam biztosításával gyakorolta.
A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Szentpéterúr, 2018.

.....
bölcsőde szakmai vezetője

Az elfogadott Házi rend kihirdetésének napja:

2. sz. melléklet

MEGÁLLAPODÁS

Mini bölcsődei ellátás igénybe vételéről

amely létrejött *egyrésről*: a Szentpéterúr Községi Önkormányzat fenntartásában működő **Szentpéterúri Mazsola Óvoda - Bölcsőde** képviselőjében Horváthné Szigligeti Adél intézményvezető, *másrészről*:

Az ellátást igénybe vevő szülők/törvényes képviselők:

Anya neve:
Születési neve:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakóhely:
Tartózkodási hely:
Szem. ig. száma:
TAJ száma:
Állampolgársága:

Apa neve:
Születési neve:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakóhely:
Tartózkodási hely:
Szem. ig. száma:
TAJ száma:
Állampolgársága:

között, az alábbi feltételekkel:

A mini bölcsődei ellátást igénybe vevő gyermek:

Neve:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakcíme:
TAJ száma:
Állampolgársága:

A felek megállapítják, hogy az ellátást igénybe vevő szülője/törvényes képviselője kérelmet nyújtott be a bölcsődei ellátás igénybe vétele iránt, amely alapján az intézmény az ellátást igénybe vevő részére a bölcsődében férőhelyet biztosít.

1. A mini bölcsődei ellátás időtartama

Az intézmény a bölcsődei ellátást év hó napjától kezdődően,

- határozatlan időtartamra: a jogosultsági feltételek megszűnéséig,
- határozott időre: –ig biztosítja.

2. A mini bölcsődei ellátás tartalma, módja

Az intézmény fenntartója a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében mini bölcsődét működtet.

Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik.

A működési engedély száma:

3. Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátást nyújtja.

A mini bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- A szakszerű gondozást, nevelést, a testi-lelki szükségletek kielégítését, a gyermek fejlődésének és szocializációjának segítségét.
- A napi négyeszeri étkezést.
- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezetet.
- Az egészségvédelmet, egészségnevelést, a kultúrhigiénés szokások kialakulásának támogatását.
- Az állandóságot (saját kisgyermeknevelő rendszer), az egyéni bánásmódot.
- A megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz.
- A személyes higiéné feltételeinek biztosítását.
- A korcsoportnak megfelelő játékeszközöket.
- Az óvodai életre való felkészítést.

A mini bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- A Házi rend megismerését.
- Az adaptációhoz szükséges időt, feltételeket.
- Tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről.
- A gyermekcsoport életének, napirendjének megismerését.
- Tanácsadást, tájékoztatást.
- A vonatkozó bölcsődei dokumentációk megismerését.
- Véleménynyilvánítást, javaslat tételt.

4. Térítési díj megállapítására, megfizetésére vonatkozó szabályok

A bölcsődei ellátás keretében nyújtott étkezésért – a mindenkor hatályos jogszabályok alapján - térítési díjat kell fizetni, melynek alapja az élelmezés nyersanyagkötségének egy ellátottra jutó ÁFÁ-val emelt napi összege.

Az étkezési térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától.

Szentpéterúri Mazsola Óvoda-Bölcsőde
Szakmai Program

A térítési díjat havonként, a tárgy hónap 10. napjáig kell befizetni készpénzben, az élelmezésvezetőnek.

Az intézményi étkezési térítési díj összege: **Ft/nap**

Étkezési kedvezmény az arra való jogosultság igazolása esetén, a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján vehető igénybe.

A kedvezményekről az intézményvezető tájékoztatja a szülőket a beiratkozás során.

A kedvezmények jóváírására az igazolás leadásának napjától van lehetőség.

A bölcsődei ellátás egy napra jutó gondozási díja intézményünkben 0 Ft/fő.

A mindenkori jogszabályok alapján (1997. XXXI. tv.) a fenntartó a személyi térítési díjat nulla Ft (0,- Ft)/napban határozta meg.

5. A bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

a) Az ellátás megszűnik:

- határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével.

b) Az ellátás megszüntetését a jogosult gyermek törvényes képviselője kezdeményezheti, mely alapján az intézmény vezetője az ellátást megszünteti.

c) Az intézményvezető az ellátást megszünteti:

- a házirend többszöri súlyos megsértése esetén,
- ha orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését,
- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási-nevelési év a végéhez ért,

Az ellátás megszüntetéséről az intézményvezető írásban értesíti az ellátást igénybe vevő gyermek szülőjét/törvényes képviselőjét.

Egyet nem értés esetén az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat.

A jogerős döntésig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed:

- a térítési díj rendezésére,
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károokra.

6. NYILATKOZAT

Alulírott nyilatkozom, hogy a mini bölcsődei ellátás igénybe vétele előtt, az intézmény vezetője az 1997. évi XXXI. tv. 33.§-ának megfelelően tájékoztatást nyújtott:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- az értékmegőrzés módjáról,
- a bölcsőde házirendjéről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő étkezési díjról,
- a bölcsődében ellátott gyermekek és törvényes képviselőik (szülei) jogairól és az érdekképviselő módjáról,
- az együttműködés hiányának esetleges következményeiről.

Tudomásul veszem, hogy a fentiekben nevezett törvény értelmében köteles vagyok:

- az intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni,
- a TAJ alapú nyilvántartási rendszerben való szereplést elfogadni,
- a jogosultsági feltételekben, lakcímében, valamint a természetes személyazonosító adatokban bekövetkezett változásokról 8 napon belül írásban tájékoztatni az intézményvezetőt.

Mint bölcsődei ellátást igénylő nyilatkozom, hogy az intézmény házirendjét elolvastam és tudomásul vettem.

Nyilatkozom továbbá arról, hogy a tájékoztatást követően az együttműködést vállalom.

Kelt:

.....
szülő(k), törvényes képviselő(k)

.....
intézményvezető